

Huvudman

Medborgarkooperativet Edsele
Friskola, Ekonomisk förening,
org.nr 769603-1058
ledning@edselefriskola.com

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Edsele friskola i Sollefteå kommun; nu fråga om återkallelse av godkännande enligt 26 kap. 14 § skollagen (2010:800)

Beslutet i korthet

Skolinspektionen har hösten 2025 inlett en tillsyn av Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk förening (nedan huvudmannen) och skolverksamheten vid Edsele friskola. I beslutet tar Skolinspektionen ställning till om verksamheten uppfyller författningskraven inom områdena undervisning och lärande, tillgång till elevhälsa, extra anpassningar och särskilt stöd, frånvaro samt bedömning och betygsättning. Vidare tar myndigheten ställning till om huvudmannen fortlöpande uppfyller kraven för godkännande som huvudman (ägar- och ledningsprövning samt prövning av ekonomiska förutsättningar).

Skolinspektionen bedömer att det föreligger allvarliga och omfattande brister i verksamheten inom flera områden som är centrala för elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen och som påverkar elevernas rätt till utbildning av god kvalitet.

Huvudmannen använder sig i stor omfattning av obehöriga lärare i strid med gällande behörighetsregler för lärare. För uppgiften att bedriva undervisning används även en personal som inte är anställd som lärare. Att undervisningen vid skolan i hög utsträckning bedrivs av obehörig och oerfaren personal leder till att elevernas rätt till en likvärdig och kvalitativ utbildning allvarligt åsidosätts. Skolinspektionen bedömer vidare att eleverna inte ges sin garanterade undervisningstid.

Vidare bedömer Skolinspektionen att skolan inte följer bestämmelser om elevhälsa, både vad gäller de kompetenser som ska ingå i elevhälsan och elevhälsans insatser. Det föreligger vidare brister i alla steg i arbetsgången med särskilda stödinsatser på skolan och brister som rör utredning av elevers frånvaro. Bristerna medför att elever riskerar att inte ges det stöd som de har rätt till.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att bristerna är sådana att de på ett allvarligt sätt rubbar förutsättningarna för verksamheten och att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Ärendet omfattar även en ägar- och ledningsprövning samt prövning av huvudmannens ekonomiska förutsättningar. Det krävs enligt skollagen att huvudmannen har förvärvat insikt i de bestämmelser som gäller för

verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs att huvudmannen och dess ledningskrets bedöms lämplig som skolhuvudman.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller kravet på insikt i skolförfattningarna. Skälen för detta är bland annat att de allvarliga bristerna i verksamheten delvis är kopplade till bristande kunskap inom ledningskretsen om de skolförfattningar som gäller för verksamheten.

Skolinspektionen har tidigare i beslut den 30 april 2025 bedömt att huvudmannen saknar ekonomiska förutsättningar för att säkerställa att utbildningen bedrivs i enlighet med skolförfattningarnas krav, och denna bedömning kvarstår.

Vidare bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte heller i övrigt har förutsättningar att följa gällande föreskrifter. Trots att bristerna bestått över tid samt att huvudmannen haft kännedom om förhållandena har huvudmannen inte vidtagit nödvändiga åtgärder. Skolinspektionen bedömer således att huvudmannen inte tar det ansvar som skollagen kräver. Här till medför de bristande ekonomiska förutsättningarna att huvudmannen saknar ekonomiskt utrymme för nödvändiga åtgärder för att rätta till brister i verksamheten.

Vid lämplighetsbedömningen beaktar myndigheten de allvarliga brister som konstaterats samt huvudmannens bristande förmåga att fullgöra sina skyldigheter. Vid en helhetsbedömning finner myndigheten att huvudmannen, den juridiska personen, inte längre är lämplig som skolhuvudman.

Huvudmannen uppfyller därmed inte längre förutsättningarna för godkännande som huvudman för skolverksamhet. Eftersom huvudmannen även bedöms sakna möjlighet att åtgärda bristerna, beslutar Skolinspektionen att återkalla huvudmannens godkännanden utan föregående föreläggande. Genom återkallandet upphör alla godkännanden för huvudmannen att bedriva förskoleklass och grundskola att gälla.

Ett återkallande av huvudmannens godkännande är ett ingripande beslut som påverkar eleverna som går på skolan, då beslutet medför att eleverna måste byta skola. Det är elevernas hemkommun som ansvarar för att eleverna får sin skolgång vid en annan skola. Skolinspektionen bedömer att de skäl som finns för återkallelse väger tyngre än de negativa konsekvenser beslutet kan få för skolans elever.

Detta beslut ersätter Skolinspektionens tidigare beslut om föreläggande den 30 april 2025.

Återkallandet gäller från och med den 8 januari 2026.

Beslut

Skolinspektionen återkallar med stöd av 26 kap. 14 § skollagen godkännandet av Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk förening som huvudman för Edsele friskola i Sollefteå kommun. Återkallandet gäller från och med den 8 januari 2026.

Genom återkallandet upphör alla godkännanden¹ för Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk förening att bedriva fristående förskoleklass och fristående grundskola att gälla.

Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk förening har i enlighet med ovanstående inte rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Skolinspektionen förordnar med stöd av 26 kap. 16 § skollagen att återkallandet ska gälla även om det inte har vunnit laga kraft.

Beslutet får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilaga.

Om ärendet

Verksamheten

Edsele friskola omfattar förskoleklass samt grundskola årskurserna 1–6. Den ekonomiska föreningen Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk förening (nedan huvudmannen) ansvarar som huvudman för verksamheten.

Verksamheten har bedrivits som fristående grundskola sedan år 2005. När Skolinspektionen inledde tillsynen gick 23 elever på skolan. Under handläggningen framkom uppgifter om att elever hade slutat vid skolan. Skolinspektionen har begärt in uppdaterade klasslistor. Dessa inkom den 23 oktober 2025 och vid denna tidpunkt var 16 elever inskrivna vid skolan. Det finns två klasser på skolan. Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök den 9 och 10 september 2025 var klassindelningen årskurs F–3 och årskurs 4–6. Skolans rektor är även klasslärare för elever i årskurs F–3, skolans biträdande rektor är även klasslärare för elever i årskurs 4–6.

Tillsyn avseende prövning av ekonomiska förutsättningar

Under våren 2025 inledde Skolinspektionen en prövning av huvudmannens ekonomiska förutsättningar (dnr 2024:9670). Skolinspektionen beslutade den 30 april 2025 att förelägga huvudmannen att senast den 27 februari

¹ Skolverkets beslut den 9 november 2005 med dnr 47-2005:2365, Skolverkets beslut den 21 juli 2005 med dnr 43-2005:640, Skolverkets beslut den 14 februari 2005 med dnr 43-2004:1052.

2026 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalad brist rörande ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Skolinspektionen beslutade den 19 november 2025 att ärendet med dnr 2024:9670 fortsättningsvis ska handläggas i förevarande ärende (dnr 2025:7057). Skolinspektionen har med anledning av uppgifter om brister i verksamheten och minskat elevantal inhämtat kompletterande utredning om huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Riktad tillsyn

Skolinspektionen har i det aktuella ärendet hösten 2025 inlett en tillsyn av skolverksamheten vid Edsele friskola och dess huvudman. Tillsynen av verksamheten omfattar områdena undervisning och lärande, tillgång till elevhälsa, extra anpassningar och särskilt stöd, frånvaro samt bedömning och betygsättning. Vidare omfattar ärendet tillsyn av att huvudmannen fortlöpande uppfyller kraven för godkännande som huvudman för förskoleklass och grundskola i 2 kap. 5 och 6 b §§ skollagen (ägar- och ledningsprövning samt prövning av huvudmannens ekonomiska förutsättningar).

Skolinspektionen ska i det här beslutet ta ställning till om verksamheten uppfyller de krav som följer av gällande bestämmelser inom ovannämnda områden.

Vid tillsynsbesök den 9 och 10 september 2025 har myndigheten genomfört intervjuer med elever och undervisande lärare (som är tillika rektor och biträdande rektor) samt observationer av lektioner och de lokaler som verksamheten bedrivs i. Intervju med personal i elevhälsan har genomförts digitalt den 16 september 2025, med skolans rektor och biträdande rektor den 18 september 2025 samt med representanter för huvudmannen den 7 oktober 2025. Uppgifter har vidare inkommit vid telefonsamtal med skolchef för Sollefteå kommun den 19 september 2025. Skolinspektionen har även inhämtat uppgifter via telefon från chefen för Sollefteå kommuns centrala elevhälsa den 24 september 2025. Skolinspektionen har inhämtat uppgift om lärarlegitimation från Skolverket. Underlag för beslutet är även dokumentation som inhämtats från huvudmannen, bland annat huvudmannens timplan, uppgift om elever som ges särskilt stöd, betygskatalog, scheman och klasslistor, frånvarostatistik, åtgärdsprogram samt anställningsavtal.

I ärendet har skriftligt material inhämtats från huvudmannen samt Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten och Skatteverket. Vidare har kreditupplysningar inhämtats i ärendet.

Huvudmannen har getts möjlighet att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet. När Skolinspektionen hänvisar till enskilda elever eller personal benämns de med siffror enligt tidigare kommunicerad elev- och personalförteckning (aktbilaga 45).

Undervisning och lärande

Krav på legitimation och behörighet för lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid den inledande informationsinhämtningen den 28 augusti 2025 uppgav skolan att fem lärare och en resurs arbetar på skolan.

Av intervju svaren framgår att skolans rektor (personal 5) påbörjade sin anställning som rektor i början av höstterminen 2025 samt att rektorn inte genomgått rektorsprogrammet. Personal 5 är även undervisande lärare på skolan i årskurs F–3. Av inkommen personalförteckning framgår att personal 5 inte har legitimation som lärare. Personal 5 berättar att hen har en påbörjad lärarutbildning som inte avslutats. Av bifogat anställningsavtal framgår att personal 5 är tillsvidareanställd som lärare och rektor.

Av bifogat anställningsavtal framgår att personal 4 är tillsvidareanställd som resurs i skolan/fritids samt är biträdande rektor vid skolan. Av inkommen dokumentation samt intervjuer med personal framgår att personal 4 under höstterminen 2025 varit mentor och klasslärare för årskurs 4–6, då tidigare lärare som varit mentor för årskurs 4–6 (personal 3) blev sjukskriven. Personal 4 berättar att varken huvudmannen eller rektorn gjort någon inskolning eller insats för att hjälpa personal 4 in i den nya rollen. Inkommen personalförteckning visar att personal 4 har gymnasial utbildning och inte har legitimation som lärare.

Personal 2 är enligt inkommen personalförteckning och uppgift från rektorn anställd som resurs. Personal 2 uppger i intervju att hen arbetat på skolan i en månad samt att hen undervisar i flera ämnen, men framför allt i matematik på mellanstadiet. Rektor bekräftar vid intervju att personal 2 genomfört undervisningen i matematik för årskurs 4–6 för att stötta läraren. Av inkommen dokumentation framgår att personal 2 inte har legitimation som lärare. Skolinspektionen har begärt att få ta del av

anställningsavtal för samtlig anställd personal vid skolan, men huvudmannen har inte inkommit med något anställningsavtal för personal 2. Skolinspektionen har tagit del av scheman för klasserna F-3 och 4-6. Av schemat för årskurs F-3 för höstterminen 2025 anges personal 2 som klasslärare för ett antal lektioner i ämnena svenska, matematik, musik, idrott och hälsa, samhällskunskap och bild. Huvudmannen uppger i intervju den 16 oktober 2025 att personal 2 har avslutat sin anställning vid skolan.

Personal 3 är enligt inkommen dokumentation sjukskriven. Av intervju med lärare framkommer att personal 3 skulle vara tillbaka i september 2025. Vid huvudmannaintervju den 7 oktober 2025 framgår att personal 3 ännu inte är tillbaka men att hen förväntas vara tillbaka veckan därefter. Huvudmannen uppger vidare att det är ytterst tillfälligt att personal 4 fungerar både som biträdande rektor och som mentor för eleverna i årskurs 4-6 då det egentligen är personal 3 som innehar båda rollerna. Inkommen personalförteckning anger att personal 3 är en obehörig lärare. Personal 3 är enligt ingivet anställningsavtal som är upprättat den 13 mars 2023 tillsvidareanställd som resurs, slöjdlärare och tekniklärare.

Personalförteckningen anger att personal 6 innehar lärarlegitimation och är behörig att undervisa samtliga ämnen i grundskolans årskurs 1-7. Av intervju svar från rektorn framgår att personal 6 undervisar i "syslöjd", arbetar som resurs och stöttar i planering av undervisning i ämnet idrott och hälsa. Av anställningsavtal framgår att personal 6 arbetar deltid, 15 timmar per vecka.

Personal 8 har enligt personalförteckning legitimation som lärare avseende grundskolans årskurs 1-3. Personal 8 är föräldraledig under höstterminen 2025 och huvudmannen har uppgett att hen förväntas återvända i februari 2025, dock inte på heltid.

Huvudmannen har den 20 augusti 2025 anställt två nya undervisande personal på deltid, personal 10 och 11. Rektor uppger, avseende personal 10, att hen är anställd som pedagog, inte som lärare. Skolinspektionen har frågat huvudmannen om skillnaden mellan begreppen pedagog och lärare. Huvudmannen har svarat att personal 10 i praktiken är anställd som lärare samt att det inte är någon skillnad på arbetsuppgifterna för en anställd lärare och en anställd pedagog, då båda ibland ansvarar för hela klassen. Huvudmannen uppger vidare att personal 10 och 11 anställdes på deltid, en heldag i veckan, för att arbeta nära F-3-läraren samt att deras arbete går ut på att arbeta mycket med drama som en del av undervisningen. Av anställningsavtalen framgår att både personal 10 och 11 är tillsvidareanställda med befattning "skola". Huvudmannen uppger att personal 11 egentligen är tillfälligt anställd. På fråga om varför huvudmannen inte skrev visstidsanställning uppger huvudmannen att det berodde på att styrelsen inte fått besked från ordinarie personal om när

återgång i tjänst kommer ske. Därför valde huvudmannen att skriva tillsvidareanställningar, eftersom det upplevdes som en förenkling jämfört med att skriva flera korta kontrakt.

Under intervjuer med elever och lärare har det framkommit att skolan saknar en lärare i spanska (moderna språk). Rektorn uppger i intervju den 9 september 2025 att undervisningen i spanska ännu inte har kommit igång. Den planerade spanskläraren uteblev men det finns en annan lärare, som saknar lärarbehörighet, som är tänkt att ta över. Lärare och rektor uppger att klassläraren därför genomför undervisningen själv. Klassläraren som undervisar eleverna i spanska uppger att hen "kan lära ut de absoluta grunderna i ämnet men inte mer än så" och att skolan behöver en spanskalärare. Styrelseledamöterna uppger under huvudmannaintervjun den 7 oktober 2025 att de inte vet namnet på den nya spanskaläraren, att det funnits kontakt med den aktuella personen men att referenser inte inkommit samt att läraren ännu inte påbörjat sin tjänst vid skolan.

Av inkommen dokumentation från huvudmannen framgår att skolan annonserat för legitimerade lärare under år 2023 och 2024.

Skolinspektionen har frågat huvudmannen om anledningen till att skolan inte sökt legitimerade lärare under år 2025. Styrelseledamöterna svarar att i början av år 2025 var tanken hos majoriteten i styrelsen att skolan skulle läggas ned. Några i styrelsen ville däremot ge skolan en omstart med ett tillskott av fem barn som gått förskola i en annan by i kommunen. Efter detta slutade den dåvarande rektorn och skolan behövde startas upp med den personal som fanns tillgänglig. Styrelseledamöterna förklarar att det har varit hektiskt och att styrelsen inte sett behovet av att söka ytterligare behörig personal, eftersom de anser att den nuvarande personalen fungerar bra. En styrelseledamot uppger att det är en liten skola där ekonomin måste beaktas.

Skolinspektionen har frågat huvudmannen om några åtgärder vidtagits från huvudmannens sida för att säkerställa att undervisande obehöriga lärare är lämpliga att bedriva undervisningen. Styrelseledamöterna berättar att styrelsen har förtroende för den personal som finns på skolan och arbetar för att utveckla dem. Styrelseledamöterna förklarar att det första beslutet för den nuvarande styrelsen har varit att ge rektorn möjlighet att ansöka till rektorsutbildningen. En styrelseledamot tillägger att när personal 3 återvänder till arbetet har hen en lång erfarenhet som kan tas tillvara, och att styrelsen då får överväga om personal 3 eller personal 4 ska ges ytterligare stöd.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 13 § skollagen får endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen.

Av 2 kap. 15 § skollagen framgår att en legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver.

Av 2 kap. 18 § skollagen framgår att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder.

Av 2 kap. 20 § skollagen följer att endast den som har legitimation får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Av förarbetena till skollagen framkommer att för att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165 s. 268 f). Det framgår vidare av förarbetena att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165 s. 652 f).

Av förarbetena framgår att regleringen av skolväsendet i så stor utsträckning som möjligt ska vara densamma för offentliga och enskilda huvudmän. Eleverna har rätt till en likvärdig utbildning av god kvalitet i alla skolor och oavsett huvudman (prop. 2009/10:165, s. 239–240). Vidare framgår att rätten till likvärdig utbildning upprätthålls av mål i skollag och läroplaner, bland annat bestämmelser om lärarbehörighet. Likvärdighet innebär här att de fastställda målen kan nås på olika sätt beroende på lokala behov och förutsättningar. Kvaliteten i verksamheten ska dock ha lika hög nivå oavsett var i landet verksamheten bedrivs (prop. 2009/10:165, s. 229).

Att en skola har tillräckligt med lärarresurser, både vad gäller omfattning och kvalitet, är en central förutsättning för att elever ska kunna få sin rätt till utbildning tillgodosedd och för att utbildningen i övrigt ska hålla en hög kvalitet (prop. 2013/14:112, s. 47).

Av förarbetena framgår att huvudmännen har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver.

Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver (prop. 2009/10:165, s. 262, 269 och 649).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen i flera avseenden inte följer skollagens bestämmelser om lärare och att bristerna är omfattande och allvarliga. Det handlar om att huvudmannen använder annan personal än lärare för uppgiften att bedriva undervisning, att huvudmannen tillämpar undantag från krav på lärare utan att förutsättningar för det är uppfyllda, att huvudmannen anställer lärare som inte har legitimation utan tidsbegränsning och att det saknas lärare i ett ämne. Bedömningen av bristerna utvecklas nedan.

Vilka som får undervisa i skolväsendet

Skolinspektionens utredning visar att personal (personal 2, 4, 10 och 11) som inte är anställda som lärare bedriver och ansvarar för undervisning. Personal som är anställda som resurser har bedrivit (personal 2) och bedriver (personal 4) undervisning i samtliga av grundskolans ämnen. Personal 4, som enligt anställningsavtal är resurs i skola/fritids har ansvar som klasslärare och mentor för årskurs 4–6, är också tillsvidareanställd utan behörighet i något undervisningsämne. Av skollagens bestämmelser om vilka som får undervisa i skolväsendet framgår att uppgiften att bedriva och ansvara för undervisning är förbehållen lärare och inte kan lämnas till annan personal. Skolinspektionen bedömer att det är en brist att huvudmannen i flera fall använder personal som inte är anställda som lärare för uppgiften att bedriva undervisning.

Krav på legitimation och behörighet för lärare

Huvudregeln i skollagen innebär att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Av både lag och förarbeten framgår att användande av lärare utan legitimation och behörighet endast ska ske undantagsvis och under en begränsad tid. En obehörig lärare får användas för att bedriva en viss undervisning under högst ett år i sänder. Såväl vid nyrekrytering som vid utgången av en tidsbegränsad anställning av en obehörig lärare är huvudmannen skyldig att försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen.

Huvudmannen har under året anställt flera personal för uppgiften att bedriva undervisning och Skolinspektionen kan konstatera brister kring anställningarna. Huvudmannen har inte inför anställningarna annonserat efter behöriga lärare. En skolhuvudman behöver försöka rekrytera lärare som innehar lärarlegitimation, vilket förutsätter en rekryteringsprocess där

sådan personal ges möjlighet att söka tjänsterna. Detta har inte skett, i vart fall inte vid anställningarna den 20 augusti 2025. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen därmed inte uppfyller förutsättningarna för att få tillämpa undantag från krav på lärare.

Av Skolinspektionens utredning framgår vidare att huvudmannen saknar kännedom om kravet att lärare som saknar lärarlegitimation högst får bedriva undervisning ett år i sänder. Tjänster (personal 3 och 5) som innehas av lärare som saknar lärarlegitimation utlyses inte på nytt vilket betyder att huvudmannen inte uppfyllt sin skyldighet att efter högst ett år på nytt försöka hitta lärare som innehar lärarlegitimation för skolans lärartjänster. Skolinspektionen konstaterar sammantaget att huvudmannen i flera fall och under en längre tid använder sig av lärare som är obehöriga och som saknar legitimation i strid med de krav som följer av skollagens bestämmelser om lärare.

Det framgår vidare att huvudmannen inte har gett obehöriga lärare stöd eller utbildningsinsatser för att säkerställa att de har rätt kompetens för att bedriva undervisningen. Det ankommer först och främst på huvudmannen att vid anställning säkerställa att en obehörig lärare är lämplig att bedriva undervisningen. Vidare har huvudmannen fortlöpande ansvar för att all personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (jfr 2 kap. 34 a § skollagen).

Anställning av lärare

Vidare kan Skolinspektionen konstatera att huvudmannen anställer lärare som saknar legitimation utan tidsbegränsning. Huvudmannen saknar kännedom om kravet att endast den som har legitimation får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Av utredningen framgår att flera av de obehöriga lärarna är tillsvidareanställda. Exempelvis är skolans rektor (personal 5), som även undervisar i årskurs 1–3, tillsvidareanställd trots att hen saknar lärarlegitimation och inte har avslutat sin lärarutbildning. Vidare är personal 3, som är tillsvidareanställd åtminstone sedan 2023, obehörig i samtliga undervisningsämnen. Även personal 10 och 11, som anställdes i augusti 2025 för undervisning i F–3, är tillsvidareanställda trots att de saknar lärarlegitimation.

Lärare i alla ämnen

Av Skolinspektionens utredning framgår att skolan höstterminen 2025 saknar en lärare i ämnet moderna språk/spanska. Klasslärare till mellanstadieeleverna är den som fått ansvara för undervisningen, men läraren uppger att hen endast kan lära ut de absoluta grunderna i ämnet. Det har framkommit att rekryteringsförsök gjorts för en ny lärare, men de datum som rektor och huvudman uppgett för när tjänsten skulle påbörjas

har inte följts. Skolinspektionen bedömer att det är en brist att huvudmannen inte ser till att det finns lärare i moderna språk.

Sammantagen bedömning

Vid tidpunkten för tillsynen bedrivs undervisningen i samtliga ämnen, förutom del av ämnet slöjd (textil), av personal som inte har legitimation som lärare och som inte är behöriga för den undervisning de bedriver. Skolinspektionen konstaterar situationen när det gäller lärarresursen på skolan är motsatsen till lagstiftarens uttalade ambition att eleverna alltid ska undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver. Det är allvarligt att huvudmannens organisation i sådan omfattning saknar behörig och utbildad personal. Krav på lärare är en central förutsättning för utbildningen och syftar till att säkerställa att elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd och att utbildningen ska hålla en god kvalitet. Skolinspektionen bedömer sammantaget att bristerna är allvarliga och omfattande, eftersom huvudmannen i flera fall och i flera avseenden inte följer gällande bestämmelser. När undervisningen i så stor utsträckning bedrivs utan behöriga lärare äventyras både kvaliteten och likvärdigheten i utbildningen, vilket innebär att elevernas lagstadgade rättigheter inte säkerställs.

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Garanterad undervisningstid

Skolinspektionen har tagit del av huvudmannens timplan för skolverksamheten. Huvudmannen har inkommit med en timplan som är identisk med timplanen som den anges i bilaga 1 till skolförordningen (2011:185). Totalt innehåller huvudmannens timplan 1 882 timmar i lågstadiet och 2 374 timmar i mellanstadiet.

Skolinspektionen har beräknat² hur mycket undervisningstid som skolan schemalagt för respektive årskurs för läsåret 2025/2026. I flera ämnen understiger den schemalagda undervisningstiden antalet timmar enligt timplanen, och i några ämnen ligger undervisningstiden långt över huvudmannens timplan.

² Vid uträkning av undervisningstid utifrån schema har Skolinspektionen räknat med 36 veckor per läsår. Vissa lektioner är undervisningen enligt schema uppdelad så att eleverna läser olika ämnen udda och jämna veckor och då har Skolinspektionen räknat 50 procent undervisningstid till respektive ämne. Vissa lektioner är undervisningen enligt schema uppdelad så att eleverna läser olika ämnen under höstterminen och vårterminen och då har Skolinspektionen räknat 50 procent undervisningstid till respektive ämne.

Uträkningen visar att mellanstadiets schema anger 124 timmar mindre undervisning i ämnet svenska under mellanstadiet än vad som anges i huvudmannens timplan. Schemat visar vidare 12 timmar mindre i språkval, 9 timmar mindre i ämnet idrott och hälsa samt 4 timmar mindre i ämnet hem- och konsumentkunskap. Samtidigt framgår av schemat att eleverna har 130 timmar mer undervisning i ämnet matematik, 36 timmar mer i naturorienterande ämnen, 21 timmar mer i samhällsorienterande ämnen, 22 timmar mer i ämnet slöjd samt 23 timmar mer i ämnet engelska än vad timplanen föreskriver. Vidare framgår mindre avvikelser i övriga ämnen.

Uträkningen utifrån elevernas scheman visar att lågstadiet under ett läsår har 50 timmar mindre undervisning i ämnet svenska än vad som anges i huvudmannens timplan. Schemat visar dessutom en minskning med 47 timmar i ämnet teknik, då ämnet helt saknas. Vidare framgår att eleverna har 14 timmar mindre i ämnet slöjd än vad timplanen föreskriver. Samtidigt visar schemat en ökning med 64 timmar i ämnet musik, 32 timmar i samhällsorienterande ämnen samt 12 timmar i både ämnet bild och ämnet engelska jämfört med timplanen. Vidare framgår mindre avvikelser i övriga ämnen.

Skolinspektionen har under i oktober 2025 noterat att klassindelningen ändrats från F-3 och 4-6 till F-2 och 3-6 på skolans hemsida. Skolinspektionen har frågat huvudmannen om anledningen till förändringen. Huvudmannen svarar att styrelsen inte kände till att klassindelningen formellt hade ändrats, men tillägger att eftersom lågstadiet haft betydligt fler elever har undervisningen i praktiken organiserats på detta sätt under en längre tid. Skolinspektionen har begärt att skolan ska inkomma med uppdaterade scheman för den nya klassindelningen. Skolan har svarat att eleverna följer tidigare ingivna scheman, samt att eleven i årskurs 3 sitter inne med 4-6 då det är en extra anpassning som skolan gjort för eleven, men att eleven fortfarande följer sitt ordinarie schema.

Eleverna i årskurs 4-6 uppger i intervju att läraren alltid undervisar i samma ämne för hela elevgruppen och att klassen inte delas upp för att läsa olika ämnen. Intervjuade lärare och rektorn uppger att det endast i undantagsfall förekommer att lärare ansvarar för flera lektioner och att undervisning i flera ämnen samtidigt i samma klassrum inte förekommer.

Utbildning som genomförs som utomhuspedagogik

Skolinspektionen har under utredningen av ärendet mottagit uppgifter från Skolchefen i Sollefteå kommun. Skolchefen berättar att det framkommit uppgifter om att vissa barn som är inskrivna vid Edsele friskola undervisas vid något som liknar en filialverksamhet i en annan by i Sollefteå kommun. Skolchefen berättar att det i den andra byn finns en förskoleverksamhet, som tidigare har ansökt om att även starta verksamhet för pedagogisk

omsorg för äldre barn. Sollefteå kommun avslog ansökan om att starta pedagogisk omsorg. Efter avslaget inledde Edsele friskola ett samarbete med verksamheten i den intilliggande byn, där en förskollärare placerades. Detta påtalades av Sollefteå kommun till Edsele friskola, som då svarade att så inte var fallet. Uppgifterna om samarbetet togs därefter bort från verksamhetens hemsida. Nu har Sollefteå kommun mottagit nya rapporter om att verksamheten ändå pågår. Skolchefen uppger vidare att rektorn för Edsele friskola har bekräftat att skolan använder lokaler utanför skolans område för utomhuspedagogik.

Skolans rektor uppger vid intervju att några elever i lågstadiet deltar i utomhuspedagogik som en del av skolans satsning på en mer kreativ och nytänkande undervisning. Det är enligt huvudmannen två anställda pedagoger, personal 10 och 11, som arbetar med eleverna. Det är fem nya elever från en intilliggande by som har mottagits vid skolan och beträffande dessa elever tänker skolan att eleverna ska jobba mer utomhus. Fyra av eleverna går i förskoleklass och en elev går i årskurs 1.

Skolinspektionen har begärt kompletterande uppgifter från huvudmannen beträffande anledningen till och upplägget för eleverna som enligt uppgifter i intervjuer undervisas viss tid utanför skolenheten. En styrelseledamot berättar att det har startats ett samarbete mellan Edsele friskola och Skogsnäs barn och ungdom, skogsnästeatern. Styrelseledamoten förklarar att syftet är att bidra med skolans perspektiv och arbeta med teman som odling och skog. Styrelseledamoten tillägger att detta är en pågående process som inte ser likadan ut hela tiden, utan planeras och anpassas i dialog med elevernas mentor från vecka till vecka.

Huvudmannen har vidare ombetts att inkomma med elevernas scheman samt uppgift om undervisningslokal för dessa elever. Huvudmannen har inkommit med ett dokument benämnt "utomhuspedagogikens tema". Där det framgår att utomhuspedagogik i skolan syftar till att integrera lärande med utomhusaktiviteter och naturupplevelser, vilket framhålls förbättra elevers hälsa, koncentration och sociala färdigheter. Undervisningsmetoden beskrivs som särskilt effektiv för elever som inte motiveras av traditionellt lärande inomhus. Det framgår vidare att eleverna i olika miljöer ska få samla kunskap kring ämnena naturkunskap, samhällskunskap, matematik svenska, musik och bild. Redogörelsen innehåller en veckoplanering för utomhuspedagogiken enligt följande.

Under veckorna 33–36 följs ordinarie undervisning måndag till torsdag. I vecka 37 sker undervisning måndag–onsdag enligt schema, medan torsdagen ägnas åt utomhuspedagogik med fokus på hösten och svampar. Veckorna 38–39 har eleverna utomhuspedagogik både onsdag och torsdag, då de även ser teater utomhus på temat skörden. Under veckorna 40–43

bedrivs teoretisk undervisning i början av veckan och torsdagen används för utomhuspedagogik i lekparken med temat tyngdkraft.

Skolinspektionen har ställt frågor kring utomhuspedagogiken till huvudmannen. Huvudmannen berättar att den 20 augusti 2025 anställdes två personer på deltid för att arbeta nära läraren i årskurs F-3, främst med förskoleklassbarnen som behöver skolträning. Arbetet sker med inslag av drama som pedagogisk metod. Utomhuspedagogiken förekommer enligt huvudmannen framför allt på torsdagar och omfattar främst förskoleklass och årskurs 1, men vid temadagar även övriga elever i lågstadiet och mellanstadiet. Huvudmannen uppger att undervisningen ska följa ordinarie schema men genomförs i olika miljöer, exempelvis skog, lekpark eller skolgård. Förskoleklassbarnen är lediga på fredagar.

Skolinspektionen har frågat om elev 11, som går i årskurs 1, går i skolan på fredagar. Huvudmannen har svarat att elev 11 i början av terminen deltog tillsammans med förskoleklassens sexåringar och följde deras aktiviteter som en del av en längre inskolningsprocess. Under denna period var eleven inte alltid i skolan på fredagar, utan fick hemuppgifter att arbeta med. Numera har elev 11 enligt huvudmannen regelbunden skolgång även på fredagar och deltar i undervisningen enligt årskurs 1.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 4 och 5 §§ skollagen framgår vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta och att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar.

I 3 kap. 2 och 6 §§ skolförordningen anges att läsåret ska ha minst 178 skoldagar. För läsåret eller för kortade tid ska det finnas ett schema för undervisningen.

Av 9 kap. 3 och 4 §§ skolförordningen framgår att huvudmannen får besluta om ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden. Huvudmannen beslutar vidare om fördelning av undervisningstiden mellan årskurserna efter förslag av rektorn.

Av 9 kap. 3 § skolförordningen framgår vidare att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1.

Av bilaga 1 till skolförordningen framgår hur undervisningstiden i timmar för respektive ämne ska fördelas på låg- och mellanstadiet

I förarbetena till skollagen anges att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Den minsta garanterade undervisningstiden i de olika ämnena har koppling till kursplanerna och de nationella proven. Avsikten

med den stadiindelade timplanen är att uppnå en ökad likvärdighet mellan skolor (prop. 2016/17:143, s. 17 och 19).

Skolinspektionens bedömning

Garanterad undervisningstid

Skolinspektionens beräkning av den undervisningstid som skolan enligt scheman genomfört läsåret 2025/2026, visar att eleverna inte får det beslutade antalet undervisningstimmar i flera ämnen. Skolinspektionen konstaterar att skolan i flera ämnen, exempelvis svenska och teknik genomför färre undervisningstimmar än vad huvudmannen beslutat för utbildningen, vilket är en allvarlig brist. Skolinspektionen bedömer att detta medför eller riskerar att medföra att elever inte får sin garanterade undervisningstid i nämnda ämnen.

Klassläraren i mellanstadiet och de intervjuade eleverna uppger att årskurserna 4–6 inte delas upp och att alla läser samma ämnen samtidigt. Av elevernas scheman framgår dock att det vid vissa lektioner är planerat att årskurs 4–5 ska läsa ett ämne medan årskurs 6 ska läsa ett annat. Dessa motstridiga uppgifter gör det mycket oklart om undervisningen faktiskt genomförs i enlighet med schemat.

Klassindelningen har ändrats på skolans hemsida utan att huvudmannen varit medveten om det. Huvudmannen uppger att undervisningen i praktiken varit organiserad på detta sätt under en längre tid. Lågstadieelever och mellanstadieelever läser enligt olika scheman. Samtidigt framkommer att en elev i årskurs 3 undervisas tillsammans med eleverna i mellanstadiet. Detta stämmer inte överens med uppgifter som framkommit från såväl elever som lärare att undervisning inte sker i olika ämnen i samma klassrum och att klassen inte delas upp för olika ämnen.

Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att det finns omständigheter kring i hur undervisningen organiseras och genomförs som gör det mycket svårt för huvudmannen att säkerställa att eleverna ges den garanterade undervisningstiden.

Utbildning som genomförs som "utomhuspedagogik"

Huvudmannens godkännande avser utbildning i förskoleklass och grundskola vid en skolenhet. Definitionen av skolenhet innefattar att det är en av huvudmannen organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad. Huvudmannens skolenhet är belägen i Edsele. Det är inte möjligt att inom ramen för aktuellt godkännande starta ytterligare verksamhet på annan plats.

Skolinspektionen finner det sannolikt att organiseringen med "utomhuspedagogik" vissa skoldagar är ett sätt att tillmötesgå önskemål om att bedriva viss del av verksamheten i en närliggande by. Den omständigheten att det är just beträffande "fem nya elever från en intilliggande by" som huvudmannen bedriver "utomhuspedagogik", liksom uppgifterna från Sollefteå kommun talar för detta. Med anledning av detta vill Skolinspektionen erinra om att en skolhuvudman har en skyldighet att bedriva verksamheten inom ramen för sitt godkännande.

Undervisningen i såväl förskoleklass som grundskola ska bedrivas av lärare, som ansvarar för den undervisning de bedriver. För undervisningen i förskoleklassen respektive grundskolan gäller en läroplan³, som anger syfte och centralt innehåll som ska behandlas.

Med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

Oavsett om undervisningen i förskoleklass och grundskola genomförs som utevistelse eller inomhus i skolan ska undervisningen ledas av lärare, som ansvarar för den undervisning de bedriver. I det här fallet är det annan personal än lärare som genomför skoldagar med "utomhuspedagogik" och ansvarig lärare närvarar inte. De uppgifter huvudmannen lämnat till Skolinspektionen är delvis motstridiga, beträffande vilka lektioner som genomförs och vilken planering som utomhuspedagogiken följer. Skolinspektionen bedömer att upplägget som innebär att undervisningen återkommande och i stor omfattning (en–två dagar i veckan motsvarar 25–50 procent av tiden i förskoleklass) läggs på personal som inte är lärare, inte lever upp till skollagens definition av undervisning. Det vill säga upplägget uppfyller inte de krav som ställs för att en aktivitet ska klassas som undervisning.

Skolinspektionen gör vidare bedömningen att elev 11 i årskurs 1 inte givits sin garanterade undervisningstid, då det framkommer att eleven inte givits undervisning på fredagar.

Erbjudande om extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

³ För förskoleklassen gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen. Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22).

Intervjuade elever uppger att det inte finns någon extra studietid. En elev uppger att förra året gick det att sitta kvar efter skolan och då kunde hen göra lite extra uppgifter för att hinna ikapp.

Rektorn berättar att skolan i början av denna termin har börjat diskutera att införa extra undervisning, som till exempel läxläsningstid, eftersom det inte har funnits tidigare. Planen är att lägga in detta någon gång under terminen, men det är ännu inte schemalagt. En annan lärare säger att elever i årskurs 4–6 ges extra hjälp efter skolan på måndagar. Läraren frågar eleverna om någon vill ha hjälp och de som vill får stanna kvar. Läraren tillägger att elever också kan få stöd av fritidspersonalen på fritids.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 10 kap. 5 § skollagen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna i årskurs 4–6 inte erbjuds extra studietid i den omfattning som krävs, vilket är en brist. Visserligen uppger en lärare att elever har möjlighet att stanna kvar och få hjälp med läxläsning efter skolan på måndagar, men dessa pass är inte schemalagda och uppgiften får inte stöd av eleverna i aktuell elevgrupp som svarat att det inte finns möjlighet till extra studietid. Rektorn uppger vidare att det finns planer införa extra undervisning som ännu inte är genomförda.

Tillgång till elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den inledande informationsinhämtningen samt intervjusvar framgår att skolan saknar en egen elevhälsa som är anställd av huvudmannen. Skolans elevhälsoteam består av en skolsköterska och en kurator som är anställda av Sollefteå kommun, men som i sina tjänster har uppdrag vid Edsele friskola. Skolan har vidare möjlighet att vid behov använda sig av kompetenser från den centrala elevhälsan i Sollefteå kommun, såsom specialpedagog, läkare och psykolog. Flera lärare uppger att de inte vet hur elevhälsans arbete fungerar och att de inte träffat någon från elevhälsan under höstterminen 2025, men att de känner till att det går att kontakta elevhälsan.

Skolinspektionen har kallat samtliga kompetenser inom skolans elevhälsa till intervju. Vid intervjun var det endast skolsköterskan som närvarade, och Skolinspektionen mottog uppgifter om att kuratorn var ledig. När Skolinspektionen frågat skolans rektor om de kände till anledningen till att kuratorn var frånvarande har rektorn inte haft kännedom om detta. Rektor uppger vidare att det inte funnits någon vikarierande kurator när kuratorn varit ledig.

Skolinspektionen har som del av utredningen i ärendet den 23 september 2025 genomfört en telefonintervju med chefen för den centrala elevhälsan i Sollefteå kommun. Chefen berättar att det på grund av många rektorsbyten, ibland upp till två gånger per år, har saknats någon från skolans håll som driver elevhälsoarbetet framåt. Skolsköterskan som jobbat vid Edsele friskola under de senaste åren fram till och med vårterminen 2025 har enligt chefen försökt hålla ihop arbetet och drivit på för att pedagogiska kartläggningar ska genomföras samt att åtgärdsprogram ska upprättas.

Rektorn säger att kuratorn inte har varit mycket på plats under föregående läsår. Vid försök att få kontakt har det gått att nå kuratorn, men hen har inte kunnat närvara vid de elevhälsomöten som hölls under året. Rektor berättar att kuratorn förväntas vara på plats en gång i månaden, men att det inte finns några drop-in-tider för elever eftersom kuratorn inte är fysiskt på plats. Elever kan boka tid genom att rektorn kontakter kuratorn via telefon. Skolsköterskan berättar vid intervju att kuratorn var sjukskriven under en längre period under vårterminen 2025.

Skolsköterskan vet inte om det fanns någon ersättare, men uppger att det handlade om ett par månader där det saknades en kurator. Chefen för Sollefteå kommuns centrala elevhälsa bekräftar vid telefonintervju att kuratorn inte har varit på plats vid Edsele friskola hittills under höstterminen 2025 och under delar av vårterminen 2025.

Rektorn uppger att skolans elevhälsa inte kan tillgodose de behov av specialpedagogiska insatser som skolans elever har, då det inte finns någon som kan vara på plats och ge skolans elever specialpedagogiskt stöd. Rektor säger att skolan har tillgång till Sollefteå kommuns centrala elevhälsa för rådgivning vid behov, men att det inte finns någon specialpedagog/speciallärare på plats. Skolsköterskan uppger att det borde finnas någon med specialpedagogisk kompetens vid skolan, men att det inte gör det. Enligt skolsköterskan säger skolan att det bör räcka med den centrala elevhälsan i kommunen, men skolsköterskan vet inte i vilken omfattning den involveras i arbetet. Chefen för Sollefteå kommuns centrala elevhälsa berättar att för omkring tre år sedan fanns en specialpedagog knuten till skolan. Därefter har specialpedagogiska insatser funnits tillgängliga via Sollefteå kommuns centrala elevhälsa, som finns till för eleverna vid alla skolor i Sollefteå kommun. Det har legat på skolan att inleda kontakt vid behov men detta har endast förekommit i begränsad

omfattning och då har det främst handlat om handledning till personal, inte insatser kopplade till elevärenden. Chefen uppger att en specialpedagog som tidigare var knuten till skolan sagt att planerade träffar vid Edsele friskola ofta ställts in. I samma intervju framkommer också att enligt uppgift från den tidigare skolsköterskan inte har genomförts någon pedagogisk kartläggning vid skolan på tre år.

Skolsköterskan uppger vid intervju att hen är ny från och med höstterminen 2025. Skolsköterskan har vid tidpunkten för elevhälsointervjun den 16 september 2025 besökt skolan en gång och planen är att skolsköterskan ska fortsätta besöka skolan en gång i månaden. Skolsköterskan berättar att de inte har några andra inplanerade möten med elevhälsan utöver månadsmötet. Skolsköterskan berättar att skolan ligger lite efter i elevhälsoarbetet och inte deltar i samma nätverk som övriga skolor i kommunen, vilket gör det mer arbetskrävande för skolan att hålla sig uppdaterad. Skolsköterskan uppger att skolan kanske inte har samma kännedom om hur kartläggningar genomförs och att skolans rektor ofta byts ut, vilket skapar problem. En skolsköterska har, enligt chefen för Sollefteå kommuns centrala elevhälsa, regelbundet besökt Edsele friskola ungefär en gång per månad under de senaste åren. Planen framåt är att skolsköterskan och kuratorn ska besöka skolan för elevhälsomöten en gång i månaden.

Beträffande skolläkare uppger flera lärare att de inte vet hur de ska gå tillväga för att kontakta denne. Rektorn uppger att skolan har tillgång till skolläkare via den centrala elevhälsan i kommunen. Rektorn säger även att skolpsykolog finns tillgänglig via Sollefteå kommuns centrala elevhälsa. Huvudmannen har den 7 oktober 2025 lämnat synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning från verksamhetsbesöket. I dessa uppges att skolpsykologen har genomfört ett besök vid skolan samt att avsikten är att skolpsykologen framöver ska delta vid elevhälsans möten.

Skolinspektionen har ställt kompletterande frågor till huvudmannen om vilken omfattning de olika kompetenserna i Sollefteå kommuns centrala elevhälsa arbetar mot Edsele friskola. Beträffande specialpedagog och skolläkare uppger huvudmannen att kontakt sker vid behov. Skolpsykolog anlitas enligt huvudmannen 2–3 gånger per läsår, men kontakten har varit mer begränsad än önskat på grund av frekventa byten av psykolog.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 25 § skollagen följer att det för bland annat elever i grundskolan ska finnas elevhälsa ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska

bedrivs på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att Edsele friskola inte uppfyller skollagens krav på elevhälsa. Bristerna rör såväl tillgången till föreskrivna kompetenser som elevhälsans arbete och uppdrag. Elevhälsoteamet består formellt av skolsköterska och kurator som är anställda av Sollefteå kommun. Det finns planer på att skolpsykolog ska delta i elevhälsans arbete, men vid tidpunkten den 7 oktober 2025 hade detta arbete ännu inte påbörjats. Kuratorn har under längre perioder inte varit tillgänglig alls och ingen ersättare har funnits. Det framgår vidare att skolan helt saknar specialpedagogisk kompetens på plats i verksamheten, trots tydliga och konstaterade behov av specialpedagogiska insatser hos elever vid skolan. Kontakten med den centrala elevhälsan i kommunen sker endast i begränsad omfattning med sporadiska insatser på generell nivå, som inte dokumenteras. Skolinspektionen konstaterar vidare att elevhälsans samlade kompetenser, och i synnerhet specialpedagogisk kompetens, inte deltar i utredningar om särskilt stöd och frånvaro på det sätt som krävs enligt skollagen.⁴ Detta medför att beslut fattas utan tillgång till den kompetens som krävs för att på ett ändamålsenligt sätt identifiera och tillgodose elevernas behov. Det saknas vidare möjlighet för elever att erhålla specialpedagogiskt stöd i undervisningen, trots att sådana behov finns hos flera elever på skolan. Det råder dessutom oklarheter kring hur elever ska kunna kontakta kuratorn eller någon annan av elevhälsans kompetenser, vilket innebär att tillgången till stöd från elevhälsan för eleverna i praktiken är mycket begränsad.

Skolinspektionen bedömer även att avsaknad av tydliga rutiner kring elevhälsans arbete bidrar till bristande struktur och otydlighet i verksamheten. Flera lärare uppger att de inte vet hur elevhälsans arbete fungerar och att de inte träffat någon från elevhälsan under höstterminen 2025. Skolinspektionen bedömer att det inte finns ett förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete på grupp- och skolenhetsnivå, i samverkan med lärare och övrig personal.

Sammantaget visar utredningen att elevhälsoarbetet vid Edsele friskola är bristfälligt och inte bedrivs i enlighet med skollagens krav. Bristen på kontinuitet och strukturer, liksom avsaknaden av nödvändiga kompetenser

⁴ Se bedömning nedan under avsnitten *Extra anpassningar och särskilt stöd* samt *Frånvaro*.

och information till personalen, innebär att elevernas rätt till stöd inte säkerställs. Detta medför att elever inte får det stöd de har rätt till.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Stöd i form av extra anpassningar

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att skolan har tillgång till hörselkåpor, skärmväggar och liknande hjälpmedel. Lärare berättar vidare att extra anpassningar kan handla om att elever ges tillgång till dessa hjälpmedel, men även placering i klassrummet och lättare uppgifter kan användas. Rektorn uppger att extra anpassningar dokumenteras. Undervisande lärare i årskurs 4–6 säger att hen har gjort egna anteckningar, men håller på att få hjälp att anpassa dessa till den mall som ska användas. Övriga intervjuade lärare/resurser kan inte svara på om extra anpassningar dokumenteras.

Anmälan till rektorn om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd

Rektorn uppger i intervju att rutinerna kring extra anpassningar och särskilt stöd inte är tydliga. Rektorn uppger vidare att hen genom sin tidigare tjänstgöring som lärare vid skolan känner till rutinerna. Rektorn framhåller samtidigt att rutinerna behöver förtydligas och introduceras för nya anställda. Undervisande lärare i årskurs 4–6 uppger att hen inte har varit med om att en anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd behövt göras och att läraren därför inte vet hur det går till. Läraren uppger vidare att de inte har gått igenom rutiner kring särskilt stöd och läraren har därför svårt att veta om rutinerna är tydliga eller inte.

Skolinspektionen har den 12 augusti 2025 begärt att få ta del av uppgifter om vilka elever som anmälts till rektorn eventuellt vara i behov av särskilt stöd. Av inkommen dokumentation framgår att skolans rektor den 20 augusti 2025 mottog sex anmälningar om elever som kan vara i behov av särskilt stöd. Vidare framgår utredning om särskilt stöd startades för alla sex elever den 28 augusti 2025. Rektorn uppger vid intervju att det är rektorn tillsammans med klassläraren som är den som genomför samtliga utredningar och att utredningarna är pågående vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök.

Skolinspektionen har ställt frågor om berörda elevers skolsituation. Det framgår bland annat följande från lärarnas, resursers och rektorns intervjusvar.

Elev 1 har getts extra anpassningar under vårterminen 2024, som inte gett effekt.

Elev 4 har getts extra anpassningar sedan åtminstone vårterminen 2024, som inte ger effekt då eleven inte fungerar i klassrummet och behöver omfattande stöd av i form av enskild undervisning i ett intilliggande rum, tillsammans med personal.

Elev 6 har getts extra anpassningar sedan läsåret 2024/2025 då eleven gick i årskurs 3, som i början höstterminen 2025 bedömts inte fungera tillräckligt väl.

Elev 7 har inte arbetat med skoluppgifter på över ett år och ligger därför långt efter. En resurs uppger att eleven ligger efter i matematik men att eleven inte ges något stöd i matematik. Klassläraren till elev 7 vet inte om anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd har gjorts och uppger vidare att läraren inte kan få tag i skolans tidigare rektor, vilket gör det svårt att veta vad som gjorts kring eleven.

Utredning om särskilt stöd

Skolans rektor berättar att utredningar om särskilt stöd genomförs av rektorn och klassläraren tillsammans. Rektor berättar vidare att elevhälsoteamet inte alltid är på plats, men om de har möjlighet att delta "tackar man ja till det". Rektor förklarar att det beror på hur ärendet ser ut, om det känns som att en kurator behöver vara med så kopplas kuratorn in. När klassläraren för årskurs 4–6 tillfrågas om hur en utredning om särskilt stöd går till svarar läraren att skolan i första hand försöker göra så mycket som möjligt inom den egna verksamheten, samt att läraren hoppas att rektor genomför utredning om särskilt stöd. Läraren berättar vidare att de ska starta en sådan utredning, men läraren har inte varit med om att det gjorts tidigare.

Skolinspektionen har genomfört en telefonintervju med chefen för den centrala elevhälsan i Sollefteå kommun. I intervjun framgår att för omkring tre år sedan fanns en specialpedagog knuten till skolan. Därefter har specialpedagogiska insatser funnits tillgängliga via Sollefteå kommuns centrala elevhälsa. Det har legat på skolan att inleda kontakt vid behov men detta har endast förekommit i begränsad omfattning och då har det främst handlat om handledning till personal, inte insatser kopplade till elevärenden.

När Skolinspektionen i intervju med huvudmannen beskriver att det framkommit att många i personalen är osäkra kring hur en utredning om särskilt stöd genomförs och att det saknas skriftliga rutiner samt att skolpersonal inte erhållit något stöd från huvudmannen i detta arbete, uppger huvudmannens representant att hen samtalar med rektor och biträdande rektor om hur det går för eleverna och om behov av stöd, och att detta är det stöd som styrelsen i nuläget kan ge.

Beslut om åtgärdsprogram

Skolinspektionen har inför tillsynen begärt att få ta del av uppgifter om vilka elever som har åtgärdsprogram samt vilka elever som anmälts till rektorn kan vara i behov av särskilt stöd. Av inkommen dokumentation framgår att en elev vid skolan, elev 5, har ett åtgärdsprogram som beslutades den 24 september 2024. Skolinspektionen har begärt att få ta del utredning av elevens behov av särskilt stöd samt beslut om åtgärdsprogram. Huvudmannen har inkommit med en pedagogisk kartläggning som är skriven av elevens dåvarande klasslärare, personal 8. Det framgår att kartläggningen färdigställdes den 27 juni 2024. Huvudmannen har även lämnat in ett åtgärdsprogram för elev 5, daterat den 24 september 2024, vilket har utarbetats med deltagande av personal 8 samt den tidigare rektorn, personal 1. Beslutade åtgärder är "stöd i det sociala samspelet, läs- och skrivträning två till tre gånger per vecka, studiehandledning och extra stöd på modersmål en gång per vecka, anpassat studiematerial samt möjlighet att arbeta enskilt i en lugn miljö".

Rektorn uppger vid intervju att elev 5 inte ges det stöd som det beslutats om i elevens åtgärdsprogram. Rektorn berättar att eleven gavs det beslutade stödet fram till slutet av vårterminen 2025, men nu saknas möjlighet att ge studiehandledning och extra stöd på modersmål en gång i veckan samt att läs- och skrivträningen har blivit mindre och mindre. Skolinspektionen har frågat om eleven ges stöd i det sociala samspelet. Lärare och rektorn berättar att ingen särskild i personalen är ansvarig för den åtgärden men att de hjälps åt. Skolinspektionen har även frågat om eleven ges möjlighet att arbeta enskilt i en lugn miljö. Rektorn svarar att eleven befinner sig i en lugn miljö eftersom det är få elever i mellanstadiet. Lärare och rektorn berättar att eleven ges anpassat material. Rektorn uppger att hen vill upprätta ett nytt åtgärdsprogram för elev 5, för att säkerställa att insatserna genomförs och att skolan har förutsättningar att ge det stöd som beslutats. Rektorn berättar vidare att ingen formell utvärdering har gjorts av elev 5:s åtgärdsprogram.

Beträffande uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram generellt berättar lärare och rektorn att det i första hand är lärarna som ansvarar för detta. Om något i åtgärdsprogrammet behöver ändras tar läraren kontakt med rektorn. Klassläraren för årskurs 4–6 uppger vid intervju att läraren inte vet när och hur utvärdering av åtgärdsprogram ska göras.

Representanter för huvudmannen uppger att det finns elever som behöver mer stöd än vad skolan kan erbjuda idag, och att huvudmannen därför söker en extra resurs.

Beslut om enskild undervisning/anpassad studiegång

Rektorn och flera lärare/resurser berättar att elev 4 har enskild undervisning och att eleven ofta sitter enskilt med en resurs och arbetar. Rektorn uppger att eleven inte har ett åtgärdsprogram, men att det pågår

en utredning. Lärare uppger att elev 4 har haft enskild undervisning som en extra anpassning åtminstone sedan vårterminen 2025.

Rektorn och flera lärare uppger vid intervjuer den 9 och 10 september 2025 att det finns två elever på skolan med anpassad studiegång, elev 2 och elev 3. Rektorn berättar att utredningar har påbörjats men är ännu inte är färdiga. Lärare uppger att eleverna går i skolan två dagar i veckan. Vid den digitala rektorsintervjun den 18 september 2025 bekräftar rektorn att eleverna är i skolan två dagar i veckan, med tillägg att detta sker på vårdnadshavares initiativ, samt att det inte finns något beslut om anpassad studiegång. Klassläraren till elev 3 uppger att läraren inte vet exakt vad som gäller men att läraren skickar hem uppgifter till eleven

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av 3 kap. 7 § skollagen, framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår vidare att efter en anmälan till rektorn, ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

I 3 kap. 9 § andra stycket skollagen anges att åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges 1) i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 3 kap. 11 §, 2) i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 3 kap. 11 a §, eller 3) i form av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 §.

Enligt 3 kap. 11 § skollagen får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan, om det finns särskilda skäl, innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

I förarbeten till skollagens bestämmelser om särskilt stöd anges att det endast i undantagsfall bör kunna anses vara uppenbart obehövligt att i en utredning om särskilt stöd samråda med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens (prop. 2013/14:160, s. 25).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns omfattande och allvarliga brister i skolans arbete med särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att det under en längre tid inte har funnits ett fungerande arbete med särskilt stöd på skolan och även om rektorn hösten 2025 uppmärksammar att åtgärder behöver vidtas bedömer Skolinspektionen att bristerna kvarstår i verksamheten. Skolinspektionen konstaterar att det föreligger brister i alla steg i arbetsgången med särskilda stödinsatser. Samtidigt framkommer att det finns flera elever som har stora svårigheter och omfattande behov av stödinsatser. Bedömningen av bristerna utvecklas nedan.

Stöd i form av extra anpassningar och anmälan till rektorn om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att det inte har framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att ge elever stöd i form av extra anpassningar.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister när det gäller kommer till anmälan till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Av utredningen framgår att en sådan anmälan gjorts beträffande sex elever i början av höstterminen 2025. Det framgår dock att flera av eleverna har

stödbehov som inte kunnat tillgodoses genom extra anpassningar och att skolan haft kännedom om detta under lång tid, i vissa fall flera terminer, utan att eleverna anmälts för utredning om särskilt stöd. Klassläraren i årskurs 4–6, som är mentor till flera av eleverna, saknar kännedom om anmälan om behov av utredning om särskilt stöd har upprättats för elever i lärarens klass. Flera lärare uppger vidare att de inte vet hur de ska göra för att anmäla att det finns anledning att utreda en elevs behov av särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att det saknas fungerade rutiner för när och hur en lärare går till väga för att anmäla att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Avsaknad av rutiner som är förankrade hos personalen innebär att elevers stödbehov inte uppmärksammas och att alltför lång tid hinner gå innan elever ges det stöd som de har rätt till.

Utredning om särskilt stöd

Inför tillsynen har huvudmannen/rektorn lämnat uppgift om att sex utredningar om särskilt stöd påbörjades den 28 augusti 2025. Det framstår dock som oklart vem som är ansvarig för att genomföra utredningarna samt hur de ska genomföras. Enligt uppgift från rektorn är det rektorn och klassläraren tillsammans som ansvarar för att genomföra utredningar. Fyra av de påbörjade utredningarna avser elever i årskurs 4–6. Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök den 9–10 september 2025 uppger klassläraren för årskurs 4–6 att denne saknar kännedom om några påbörjade utredningar. Läraren känner dock till att en utredning ska påbörjas. Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av detta att det är sannolikt att utredningar om särskilt stöd inte har påbörjats vid den tidpunkt som uppgetts. Att en utredning är pågående måste innebära att utredningsåtgärder vidtas och om detta ankommer på klassläraren måste personen ifråga känna till detta. Skolinspektionen konstaterar vidare att det i ett fall handlar om en elev som sedan en länge tid ges en särskild stödinsats i form av enskild undervisning och där en utredning om särskilt stöd borde ha gjorts redan innan insatsen inleddes. Skolinspektionen konstaterar att det vid skolan finns behov av att utreda flera elevers behov av särskilt stöd, och att detta i några fall förelegat under en längre tid utan att sådan utredning kommit till stånd. Skolinspektionen bedömer sammantaget att verksamheten inte uppfyller skollagens bestämmelser om att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt ska utredas. Som framkommer ovan, föranleder uppgiften från rektorn om att utredningar påbörjats, men som inte får stöd av annan utredning, ingen annan bedömning.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att samråd inte sker med elevhälsan i samband med utredningar om särskilt stöd. Rektorn uppger att utredningar genomförs av rektorn och klassläraren tillsammans. Enligt skollagen ska samråd ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Av förarbetena framgår att det endast i undantagsfall bör kunna anses vara uppenbart obehövligt att i en utredning om särskilt stöd

samråda med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens. I den enda utredning om behov av särskilt stöd som genomförts vid skolan under de senaste åren, som avser elev 5, framgår inte annat än att utredningen genomförts av elevens dåvarande klasslärare samt skolans dåvarande rektor, utan att samråd skett med specialpedagogisk kompetens eller någon annan kompetens inom elevhälsan. Huvudmannen har i en kompletterande uppgift angett att specialpedagogisk kompetens tillfrågas vid behov, men Skolinspektionen har inte under utredningen kunnat se några konkreta exempel på när det har gjorts. Tvärtom har det från de uppgifter Skolinspektionen inhämtat från chefen vid den centrala elevhälsan i Sollefteå kommun framkommit att Edsele friskola inte utnyttjar möjligheten att samråda med specialpedagogisk kompetens när det kommer till elevärenden.

Specialpedagogens yrkesroll omfattar att genomföra pedagogiska utredningar på organisations-, grupp- och individnivå samt att utarbeta och arbeta praktiskt med åtgärdsprogram i samverkan med andra aktörer. Specialpedagog eller speciallärare utgör ett viktigt stöd för rektor och lärare i bedömningen av om en elevs behov kan tillgodoses genom extra anpassningar inom den ordinarie undervisningen eller om särskilt stöd krävs. För att säkerställa att elever får rätt stöd är det därför avgörande att specialpedagogisk kompetens involveras i arbetet med särskilt stöd.

Arbete med att ge elever särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att Edsele friskola brister när det kommer till att ge elever särskilt stöd i enlighet med beslut om åtgärdsprogram. Skolinspektionen kan konstatera att flera beslutade stödåtgärder för elev 5 inte har genomförts i praktiken, att någon systematisk uppföljning av åtgärdsprogrammet inte sker samt att åtgärdsprogrammet framstår som inaktuellt då den personal som enligt åtgärdsprogrammet ansvarar för genomförandet inte längre är verksam på skolan. Sammantaget innebär detta att elevens rätt till adekvat stöd inte tillgodoses i enlighet med det som beslutats i åtgärdsprogrammet.

Skolinspektionen kan vidare konstatera att skolan saknar fungerande rutiner för hur uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram ska gå till.

Beslut om enskild undervisning/anpassad studiegång

Skolinspektionen bedömer att det förekommer brister i skolans arbete kring särskilt stöd i form av enskild undervisning och anpassad studiegång. Det kan konstateras att elever ges enskild undervisning eller anpassad studiegång utan att en föregående utredning om behov av särskilt stöd har genomförts eller att ett formellt beslut om detta har fattats av rektorn. Detta strider mot gällande lagstiftning för hur dessa stödåtgärder ska utredas och beslutas. Avsaknaden av utredning och formellt beslut innebär

att elevens behov inte kartläggs på ett systematiskt sätt och att stödet riskerar att bli felaktigt utformat. För eleven kan detta leda till att insatserna inte motsvarar de faktiska behoven, att rättssäkerheten åsidosätts samt att eleven inte ges möjlighet att få det stöd som bäst främjar kunskapsutveckling och delaktighet i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att bristerna i arbetsgången med särskilt stöd allvarligt försvårar möjligheterna för flera elever att kunna uppfylla gällande betygskriterier och medför att elever inte får likvärdiga förutsättningar som elever på andra skolor att utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn uppger vid intervju att skolan har rutiner kring ogiltig frånvaro som innebär att vårdnadshavare kontaktas för att kontrollera var eleven befinner sig. Om det finns misstanke om att frånvaron inte beror på vanlig sjukdom, inleds en utredning och kontakt med elevhälsan kan bli aktuell. Rektorn tillägger att skolan arbetar med att utveckla tydligare rutiner för att hantera ogiltig frånvaro. Lärare berättar att de fyller i vilka elever som är närvarande och visar informationen för rektorn, samt att lärare ansvarar för den inledande kontakten med vårdnadshavare vid frånvaro. Undervisande flera lärare uppger att de inte vet när en frånvaroutredning ska startas eller hur en sådan utredning går till.

Rektorn uppger att skolan hanterar elever med hög frånvaro genom att tillsammans med vårdnadshavare genomföra en frånvaroutredning för att klarlägga orsakerna till frånvaron. Om det visar sig att frånvaron är hög och inte beror på normal sjukdom, bokas ett möte med vårdnadshavare för att planera åtgärder. Rektorn uppger att en frånvaro på omkring 20 procent kan anses vara en problematisk frånvaro. Rektorn beskriver att en utredning av de bakomliggande orsakerna till en elevs frånvaro ska ske så skyndsamt som möjligt och att utredningen ska dokumenteras. I arbetet deltar både elevhälsoteamet och undervisande lärare. Rektorn uppger vidare att det är elevhälsan som deltar när utredningen görs, vilket omfattar rektor, skolsköterska och kurator, samt att det finns tillgång till skolpsykolog. Elevens vårdnadshavare är enligt rektorn inte med i själva utredningssteget.

Åtgärder som kan aktualiseras för elever med hög frånvaro är enligt rektorn stöd från kurator, anpassade uppgifter i skolan eller insatser som kan motivera eleven att komma till skolan.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av frånvarostatistik för vår- och höstterminen 2025. Det framgår att fyra frånvaroutredningar

påbörjades under vårterminen 2025, att en frånvaroutredning avslutades under vårterminen 2025 samt att två frånvaroutredningar påbörjades under höstterminen 2025.

Skolinspektionen har frågat rektorn om det finns några slutförda frånvaroutredningar från de senaste två åren. Rektor svarar att det finns en slutförd frånvaroutredning gällande elev 8. Utredningen visade att frånvaron var tillfällig. Rektorn uppger att det inte finns något skriftligt underlag för utredningen. Skolinspektionen har vidare frågat upp kring vissa elever där det framkommit att skolan påbörjat eller avslutat frånvaroutredningar under höstterminen och vårterminen 2025.⁵ Rektorn uppger att det inte finns några skriftliga frånvaroutredningar beträffande någon av de elever som Skolinspektionen ställt frågor kring.

Rektorn och lärare uppger att hög skolfrånvaro anmäls till huvudmannen när skolan bedömer att det finns behov att rapportera in det och att elever med hög frånvaro diskuteras vid huvudmannens styrelsemöten. Målet är att agera innan frånvaron når 20 procent. Rektor uppger vidare att så snart oro uppstår kring en elevs närvaro rapporteras det vidare till huvudmannen.

Huvudmannen uppger vid intervju att de inte vet exakt hur kontakten med Sollefteå kommun ser ut när det kommer till elever med hög frånvaro. Huvudmannen förklarar att Sollefteå kommun nyligen besökte skolan och att man då diskuterade både skolan och frånvarofrågor, men att samtalet främst handlade om förskolan. På fråga om Sollefteå kommun informeras på något sätt när det gäller elever med hög frånvaro svarar styrelseordförande att hen under sin tid i styrelsen inte varit med om att kommunen informerats om elever med hög frånvaro. Styrelseordförande tillägger att hen inte vet hur rutinerna sett ut tidigare. Huvudmannen berättar att de inte känner till att någon elev som är inskriven vid skolan har en annan hemkommun än Sollefteå kommun. Styrelseordföranden uppger att rektorn och biträdande rektorn har haft samtal med styrelsen om att frågan om frånvaro behöver hanteras bättre och att det bakåt i tiden inte har varit ett aktivt arbete med skolfrånvaro.

Elev 1:s frånvaro uppmärksammades enligt rektorn förra terminen, men utredning startades upp i början av höstterminen 2025. Utredningen är ännu inte avslutad. Huvudmannen uppger att elevens frånvaro inte har rapporterats till Sollefteå kommun. Enligt den frånvarostatistik Skolinspektionen tagit del av hade elev 1 över 60 procent frånvaro under vårterminen 2025. Rektorn berättar att skolan försöker samarbeta med hemmet och har även anpassat uppgifter i skolan för att komma tillrätta med elevens frånvaro.

⁵ Elev 1, 6, 8, 9, 10.

Vid den första intervjun med rektorn den 9 september 2025 har rektorn uppgett att elev 2 och elev 3 har anpassad studiegång och endast går i skolan två dagar i veckan samt att utredningar påbörjats men ännu inte är färdiga. Vid den digitala rektorsintervjun den 18 september 2025 bekräftar rektorn att eleverna endast går två dagar i veckan och att det för båda eleverna finns tankar om anpassad studiegång, men inget formellt beslut har fattats. Beträffande elevernas frånvaro uppger rektorn att personalen uppmärksammade problematisk frånvaro för eleverna redan från början av höstterminen 2025. De första två veckorna fungerade bra, men därefter har frånvaron ökat. Rektorn säger att ingen frånvaroutredning har påbörjats ännu, men att diskussioner förts om att en sådan behöver göras. Trots att eleverna uppges vara i skolan två dagar i veckan har elev 2 endast fem timmar registrerad frånvaro för augusti 2025 i den frånvarostatistik som Skolinspektionen tagit del av. Elev 3 har tio timmars registrerad frånvaro för augusti 2025.

Elev 6:s frånvaro uppmärksammades enligt rektorn vårterminen 2025, när eleven gick årskurs 3. Rektorn uppger att utredningen inte är avslutad och att den genomförs av klassläraren i kontakt med vårdnadshavarna. Klassläraren till elev 6 kan inte svara på om en utredning av orsakerna till frånvaron har startats. Beträffande orsakerna till frånvaron uppger lärare att eleven saknar motivation och upplever det som bättre att vara hemma och spela tv-spel. Rektorn säger att utredningen är pågående och har lagts på bordet i väntan på eventuell kontakt med kurator. Skolan bedömer att mer stöd från kuratorn behövs för att kunna gå vidare i arbetet. Enligt den frånvarostatistik Skolinspektionen tagit del av hade elev 6 cirka 70 procent frånvaro under vårterminen 2025. Rektorn berättar att åtgärder vidtagits för att komma tillrätta med frånvaron men de har inte varit tillräckliga, samt att det finns en diskussion om att ge uppgifter till eleven via datorn.

En lärare berättar att läraren tror att det var i samband med en ledighetsansökan som nekades under våren som personalen uppfattade att elev 9 och elev 10 hade en problematisk frånvaro. Utredningarna är enligt rektorn inte avslutade. Rektorn uppger att inga åtgärder vidtagits då utredningarna fortfarande är pågående. Lärare uppger att eleverna nu är i skolan varje dag.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även

en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

I förarbetena anges att det i vissa fall kan räcka med en enklare utredning. Ett exempel på det kan vara att vid en längre sjukfrånvaro begära ett läkarintyg. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, t.ex. bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Eftersom varje elevs förutsättningar är olika och orsakerna till frånvaro är mångfacetterade krävs det i andra fall en mer omfattande utredning av vad som har orsakat frånvaron för den enskilde eleven. Detta förutsätter att både skolpersonal och personal inom elevhälsan har kunskap om riskfaktorer för frånvaro, om upptäckt och åtgärder samt kännedom om beprövad erfarenhet och forskning om frånvaro (prop. 2017/18:182 s. 59 f.).

Vidare framgår i förarbetena att fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Det anges också att det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepade eller längre frånvaro ska utmynna i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro. Beträffande åtgärder framhålls att det ofta kan räcka med åtgärder i form av enkla lösningar, hjälpmedel och anpassningar av skolmiljön och undervisningssituationen samt att skolpersonalen har generell kunskap om de faktorer som bidrar till frånvaro för att underlätta för eleven att vara i skolan. I vissa fall kan dock mer omfattande åtgärder bli aktuella som innebär att samverka med externa parter om elevens situation blir nödvändig, t.ex. barn- och ungdomspsykiatri (BUP) eller socialtjänsten (prop. 2017/18:182 s. 60). Det förutsätts i förarbetena att frånvaroutredningen och arbetet med frånvaron dokumenteras (s. 62).

I 7 kap. 21 § skollagen anges att hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess förskoleklass eller grundskola på något annat sätt får föreskriven utbildning. Vidare anges att hemkommunen, i frågor som rör skolpliktiga elever som avses i 19 a §, vid behov ska samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs.

Av 7 kap. 22 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att eleverna i dess grundskola fullgör sin skolgång. När det hos en annan huvudman än hemkommunen har inletts en utredning om elevens frånvaro enligt 19 a §, ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns omfattande brister i skolans arbete med elever som har en upprepade eller längre skolfrånvaro. Trots att skolan har ett lågt elevantal finns det flera elever med mycket hög frånvaro under

vårterminen 2025 och fortsatt under höstterminen 2025, där skolans insatser enligt Skolinspektionen förefaller vara mycket begränsade. Det framkommer att utredningar påbörjats, men lärare saknar kännedom om hur och när frånvaroutredningar ska genomföras. När Skolinspektionen frågat om det finns några färdigställda frånvaroutredningar under de senaste två åren berättar rektorn om avslutad frånvaroutredning för elev 8, men denna utredning finns inte dokumenterad. Såvitt framgår finns det ingen dokumenterad frånvaroutredning från de senaste två åren. Eftersom det saknas dokumentation kan Skolinspektionen inte bekräfta uppgifter enligt rektorn att elevhälsan deltar i skolans frånvaroutredningar. Det finns inga uppgifter i utredningen som stöder uppgiften från rektorn att elevhälsan deltar i skolans frånvaroutredningar. Uppgiften motsägs av uppgiften från rektorn om att kuratorn inte har närvarat vid elevhälsoteamsmöten läsåret 2024/25. Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte uppfyller kravet på att elevers frånvaro skyndsamt ska utredas och att detta ska genomföras i samråd med elevhälsan och dokumenteras.

Skolinspektionen bedömer även att det är en brist att frånvaroutredningar inte inleds i samtliga situationer då elever har en upprepad eller längre frånvaro. Det framgår exempelvis kring elev 2 och elev 3 att eleverna endast går i skolan två dagar i veckan, ändå har skolan inte påbörjat utredningar av elevernas frånvaro. Eftersom frånvaroutredningar inte initieras eller fullföljs i alla de fall där det är nödvändigt, genomförs heller inte de åtgärder som krävs för att hantera elevers frånvaro.

Av Skolinspektionens utredning i ärendet framgår att frånvaro, såväl giltig som ogiltig, rapporteras till skolans rektor som i sin tur rapporterar frånvaron vidare till huvudmannen i vissa situationer. Dock saknas en etablerad rutin att rektorn ska rapportera elevers frånvaro till huvudmannen i samband med att en frånvaroutredning inletts, vilket Skolinspektionen bedömer är en brist.

Under utredningen har det även framkommit att huvudmannen saknar rutiner för att lämna uppgift till en elevs hemkommun när en frånvaroutredning inletts. Vidare, när Skolinspektionen frågat om Sollefteå kommun har informerats på något sätt när det gäller elever med hög frånvaro har huvudmannen svarat att det inte har gjorts under innevarande termin och att de saknar kännedom om hur det sett ut tidigare. Skolinspektionen kan inte tolka huvudmannens intervju svar på annat sätt än att de saknar kännedom om denna skyldighet. Syftet med skyldigheten att meddela elevens hemkommun om problematisk skolfrånvaro är att hemkommunen ska kunna ta sitt ansvar för att följa upp elevens skolgång och säkerställa att skolplikten fullgörs. Om uppgifterna inte lämnas till hemkommunen riskerar eleven att bli utan nödvändigt stöd, att frånvaroproblematik inte uppmärksammas i tid och att skolplikten inte

säkerställs. Detta kan i sin tur leda till att elevens kunskapsutveckling och rätt till en likvärdig utbildning allvarligt påverkas.

Bedömning och betygsättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger att betygssättning för elever i årskurs 6 sker vid terminsslut två gånger per år. Betygskonferenser genomförs där undervisande lärare diskuterar de bedömningar som görs. Rektorn berättar att det är de undervisande lärarna som sätter betygen, men då lärarbehörighet krävs för att betyg ska vara giltiga så kommer antingen rektorn att skriva under betygen vid nästa betygssättning, eller så tas en behörig lärare in för att göra det.

Skolinspektionen har tagit del av betygskatalog för höstterminen 2024. Samtliga betyg är undertecknade av skolans tidigare rektor samt tidigare undervisande lärare i årskurs 4–6. Av intervju svaren framgår att den tidigare rektorn även var undervisande lärare på skolan, samt att den tidigare rektorn innehar lärarlegitimation. Skolinspektionen har hämtat in utdrag ur lärar- och förskolläraryregistret från Skolverket avseende den tidigare rektorn. Av inkommen dokumentation framgår att den tidigare rektorn innehar lärarlegitimation för grundskolans samtliga ämnen årskurs 1–3 samt i musik för årskurs 1–6.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 15 § skollagen framgår att betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Enligt 3 kap. 16 § skollagen ska betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

I förarbeten till bestämmelsen anges bland annat följande. Det är mycket viktigt att betyg sätts på ett korrekt sätt och det är ett stort ansvar att besluta om betyg. Beslut om betyg innebär myndighetsutövning och uppgifter av den karaktären bör förbehållas legitimerade lärare. Det krävs särskilda kunskaper med utgångspunkt i skolans styrdokument för att kunna sätta likvärdiga betyg och det är grannlaga att bedöma elevers kunskaper på ett objektivt och korrekt sätt. Med det följer att det är

naturligt att en lärare som inte har adekvat utbildning behöver, och ska ha, stöd och hjälp av en legitimerad lärare (prop. 2010/11:20, s. 46–47).

Av 6 kap. 10 § skolförordningen framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs. Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska beslut om betyg föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur (7 §).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten har uppfyllt författningarnas krav inom detta område vid den senaste betygssättningen.

Skolinspektionen konstaterar att undervisningen på skolan i huvudsak bedrivs av obehöriga lärare, vilket påverkar förutsättningarna för rättvisande och likvärdig betygssättning. Skolans rektor har inte kunnat svara på vilken legitimerad lärare som ska fatta beslut om betyg tillsammans med obehöriga lärare vid kommande terminsbetyg. Det är inte enligt lagstiftningen korrekt att rektorn fattar beslut om betyg för att det saknas en legitimerad lärare. Det ankommer endast på rektorn att besluta om betyg om det finns oenighet mellan en lärare som inte är legitimerad och en legitimerad lärare som saknar behörighet i det aktuella ämnet. Enligt Skolinspektionen råder osäkerhet om verksamheten framgent har förutsättningar för betygssättning i enlighet med skolförfattningarna.

Ägar- och ledningsprövning samt prövning av ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Ledningskretsen

Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk förening är en ekonomisk förening, vars styrelse består av styrelseledamöterna RT, ME, CH, DH, HN och PS. Det har under ärendets handläggning framkommit att den tidigare styrelseordföranden har avgått. RT har presenterat sig som ny styrelseordförande vid Skolinspektionens intervju med huvudmannen den 7 oktober 2025. Av registreringsbevis från bolagsverket från den 22 oktober 2025 framgår att föreningen saknar registrerad styrelseordförande och att styrelsen har en vakans.

CH tillträdde styrelsen i juni 2020 och ME tillträdde styrelsen i juni 2023. Övriga styrelseledamöter har tillträtt sina uppdrag under år 2025.

Insikt och lämplighet

Huvudmannen har redogjort för ledningskretsens kunskap och erfarenhet avseende skollagstiftning, arbets- och arbetsmiljörätt samt ekonomiska regelverk. Huvudmannen har uppgett att ledningskretsen har förvärvat kunskaper i skollagstiftning, arbetsrätt och arbetsmiljörätt samt de ekonomiska regelverk som gäller för associationsformen enligt följande.

Huvudmannen uppger att styrelsens kunskap om skollagstiftning, läroplan och styrdokument varierar beroende på ledamöternas erfarenhet och tid i styrelsen. ME, som är ledamot och legitimerad lärare med lång yrkeserfarenhet, bidrar enligt huvudmannen med god kunskap om skolans verksamhet. Huvudmannen uppger vidare att rektor och en lärarrepresentant deltar vid styrelsemöten, vilket enligt huvudmannen säkerställer tillgång till relevant kompetens och stöd.

Vad gäller arbetsrätt och arbetsmiljörätt uppger huvudmannen att RT är den i styrelsen som har mest kunskaper. RT beskrivs ha mångårig erfarenhet av att driva företag med många anställda.

Beträffande kunskap om ekonomiska regelverk hänvisar huvudmannen igen till RT, med tillägg att det i övrigt finns flera i styrelsen som är egenföretagare. Vidare tillägger huvudmannen att föreningens revisorer har som krav att ibland få delta vid styrelsemöten.

Skolinspektionen har i sin utredning inhämtat uppgifter om ledningskretsen och närstående bolag, bland annat från Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten och Skatteverket. Vidare har kreditupplysningar inhämtats i ärendet.

Skolinspektionen har vid intervju frågat huvudmannen varför denne inte anmält förändringar i ägar- och ledningskretsen till Skolinspektionen. Huvudmannen inte kan svara på varför det inte skickats in och förklarar att det antingen kan ha varit en miss eller att den tidigare styrelseordföranden inte kände till att det skulle göras.

Ekonomiska förutsättningar

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 30 april 2025 att huvudmannen inte uppfyllde kravet på ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och huvudmannen förelades att senast den 27 februari 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa den påtalade bristen.

Skolinspektionen har med anledning av uppgifter om brister i verksamheten och minskat elevantal, inhämtat kompletterande utredning om huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Huvudmannen har i ärendet inkommit med fastställd årsredovisning för 2024 samt revisionsberättelse, resultat- och balansrapport för perioden 1 januari 2025 till och med 31 juli 2025, utdrag från skattekontot för

perioden 1 februari 2025 till och med 26 november 2025, uppgift om antalet elever för höstterminen 2025 samt skriftlig redogörelse inkommen den 27 november 2025. Huvudmannen har i ärende med diarienummer 2024:9670 inkommit med uppgift om antalet elever för höstterminen 2024. Skolinspektionen har i ärendet även inhämtat kreditupplysningar.

Av årsredovisningen för 2024 framgår att huvudmannen bedriver förskola, grundskola, fritidshem samt en restaurang. Vidare framgår att huvudmannens omsättning uppgår till 6,1 miljoner kronor under 2024 samt att huvudmannen redovisar negativa resultat under 2023 och 2024. Det redovisade resultaten uppgår till minus 692 000 kronor respektive minus 99 000 kronor. Av resultatrapporten för perioden 1 januari 2025 till och med 31 juli 2025 framgår att huvudmannen redovisar ett negativt resultat om 4 000 kronor. Av uppgifter från huvudmannen framgår att elevantalet under höstterminen 2024 uppgick till 18 elever samt under höstterminen 2025 till 16 elever. Ett minskat elevantal innebär minskade ersättning från kommunerna i form av intäkter och likvida medel.

Av skriftlig redogörelse den 27 november 2025 framgår att orsaken till den redovisade förlusten 2023 var minskade intäkter samtidigt som personalkostnader ökade till följd av hög sjukfrånvaro, vikariekostnader och personalbyten. Huvudmannen redogör även för att restaurangen, i huvudmannens regi, redovisade en förlust. Vidare framgår att huvudmannen under 2024 minskade personalkostnaderna med 430 000 kronor jämfört med 2023 samt att restaurangen sedan mitten av juli 2025 inte längre drivs av huvudmannen. Huvudmannen redogör vidare för lönekostnaden har halverats från augusti 2025, jämfört med motsvarande period föregående år, till följd av att restaurangen ej bedrivs av huvudmannen samtidigt som ytterligare personal har slutat. Huvudmannen redogör för att lönekostnaden i augusti och september 2024 var 756 000 kronor och att för samma period 2025 var lönekostnaden 380 000 kronor. Av resultatrapporten för perioden 1 januari 2025 till och med 31 juli 2025 framgår att personalkostnaderna uppgår till 2,8 miljoner kronor. För samma period under 2024 uppgick personalkostnaderna till 2,4 miljoner kronor. Vidare framgår av resultatrapporten för perioden 1 januari 2025 till och med 31 juli 2025 att de första sju månaderna för räkenskapsåret 2024 respektive 2025 uppgår huvudmannens totala kostnader till 3,6 miljoner kronor.

Av årsredovisningen för 2024 framgår att huvudmannen redovisade ett negativt eget kapital om 297 000 kronor per den 31 december 2023. De redovisade resultaten för de efterföljande perioderna har minskat eget kapital ytterligare och per den 31 december 2024 uppgick eget kapital till minus 396 000 kronor samt per den 31 juli 2025 till minus 400 000 kronor. De bundna medlemsinsatserna uppgår till 69 600 kronor per den 31 juli 2025.

Huvudmannens omsättningstillgångar, som uppgår till 666 000 kronor, understiger de kortfristiga skulderna, som uppgår till 1,1 miljoner kronor, per den 31 juli 2025. Av utdrag från skattekontot för perioden 1 februari 2025 till och med 26 november 2025 framgår att huvudmannen har varit sen med betalning av skatter och avgifter i februari till och med augusti 2025. Skatter och avgifter uppgick för dessa månader i genomsnitt till cirka 150 000 kronor per månad. Huvudmannen har påförts kostnadsräntor för dessa månader. Under september till och med november 2025 noteras inga sena betalningar eller kostnadsräntor. Av skriftlig redogörelse den 27 november 2025 framgår att huvudmannen behövt vänta in skolpengen från kommunen innan de haft möjlighet att betala skatter och avgifter. Vidare redogör huvudmannen för att de inte har några medel tillgängliga via checkräkningskredit eller från andra lån.

Av kreditupplysning daterad den 1 oktober 2025 framgår att huvudmannen inte har någon betalningsanmärkning eller skuld till Kronofogden.

Rättslig reglering

Ägar- och ledningsprövning samt prövning av ekonomiska förutsättningar

I 26 kap. 3 § skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 och 6 b §§ skollagen.

Enskilda får enligt 2 kap. 5 § skollagen efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass, grundskola och fritidshem.

Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket skollagen lämnas om den enskilde 1. genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, 2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och 3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs enligt bestämmelsens tredje stycke att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i 2 kap. 5 a § andra stycket skollagen bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Av 2 kap. 5 a § skollagen framgår att i fråga om en juridisk person ska prövningen enligt 5 § andra stycket 1 sammantaget avse 1. den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, 2. styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, 3. bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag, och 4. personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över

verksamheten. I fråga om en juridisk person ska prövningen enligt 5 § tredje stycket avse de personer som anges ovan och den juridiska personen.

Av 2 kap. 6 b § skollagen framgår att enskilda huvudmän ska anmäla förändringar i den krets av personer som avses i 5 a § till den som godkänt den enskilde som huvudman senast en månad efter förändringen.

Av förarbeten framgår att införandet av en ägar- och ledningsprövning inom skolväsendet motiveras med att det rör sig om socialt ansvarsfulla uppgifter och att samhället har ett väsentligt intresse av att uppgifterna sköts väl. Vidare framgår att en prövning av lämplighet kan garantera att huvudmannen och dennes företrädare har tillräckliga förutsättningar för att kunna erbjuda utbildning av god kvalitet och är viktig även med tanke på elevers och föräldrars förtroende för utbildningen vid en fristående skola och för utbildningssystemet i dess helhet (prop. 2017/18:158 s. 44 f.).

I förarbeten till skollagen framgår att kravet på insikt är viktigt för att säkerställa att de enskilde har goda förutsättningar att kunna erbjuda en verksamhet av god kvalitet. Vidare framgår att kravet på insikt omfattar bland annat krav på kunskap om innehållet i den lagstiftning som reglerar den specifika verksamheten, det vill säga aktuella skolförfattningar (2017/18:158 s. 46 f.). Kunskapen kan visas exempelvis genom en redogörelse för erfarenhet av liknande verksamhet eller utbildning på området. Bedömningen ska ske samlat för hela den berörda kretsen. Det krävs alltså inte att samtliga personer i den berörda kretsen har kunskapen, utan endast att kunskapen finns representerad inom kretsen (prop. 2017/18:158 s. 121 f.).

I förarbetena till skollagen anges att den enskilde ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kravet gäller under hela den tid då verksamheten bedrivs. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, till exempel genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt lagar och andra föreskrifter. Om verksamheten visar ett underskott bör det vägas in om det finns fonderade eller andra medel, exempelvis en bankgaranti, tillgängliga för att hantera underskottet. En prognos som visar att det finns förutsättningar att inom skäligen tid nå ett överskott kan också vara en indikation på att kravet är uppfyllt. Vidare anges att om en tillsynsmyndighet konstaterar att det finns risk att verksamheten inom en nära framtid kommer att gå i konkurs bör detta vara ett skäl att ingripa mot verksamheten (prop. 2017/18:158 s. 50 och 122).

I förarbeten beträffande kravet på att den enskilde har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen framgår att med föreskrifter avses samtliga bestämmelser i lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som gäller för den aktuella skolformen (prop. 2009/10:165, s. 643).

Vid bedömningen av företrädarnas lämplighet i övrigt kan det räcka med att det finns brister i detta hänseende hos en person för att lämplighetskravet inte ska anses uppfyllt (prop. 2017/18:158 s. 49). Om ansvarig myndighet i sin tillsyn funnit allvarliga brister i verksamheten, kan det påverka bedömningen av företrädarnas lämplighet (prop. 2017/18:158 s. 50 och 122).

En anställd med arbetsledande funktion, som exempelvis rektor, skolchef eller ekonomichef, ingår normalt sett inte i ägar- och ledningskretsen, om det inte finns andra omständigheter som visar på ett bestämmande inflytande (prop. 2017/18:158, s. 48–49).

Likvärdig utbildning och huvudmannens ansvar

Enligt 1 kap. 9 § skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

I förarbeten anges att likvärdighet upprätthålls av mål i skollag och läroplaner, betygskriterier, bestämmelser om minsta garanterad undervisningstid, ämnen, lärarbehörighet, särskilt stöd, överklagande samt tillsyn och kvalitetsgranskning. Likvärdighet innebär här att de fastställda målen kan nås på olika sätt beroende på lokala behov och förutsättningar. Kvaliteten i verksamheten ska dock ha lika hög nivå oavsett var i landet verksamheten bedrivs (prop. 2009/10:165 s. 229 och 638).

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 4 kap. 3 och 7 §§ skollagen framgår att huvudmannen ska följa upp verksamheten och se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten.

I förarbeten anges att huvudmannen inte får förhålla sig passiv om den genom uppföljning och utvärdering upptäcker brister i verksamheten, utan måste vidta de åtgärder som behövs (prop. 2009/10:165 s. 248 och 673) samt att huvudmannen har ett fortlöpande ansvar att se till att den verksamhet som huvudmannen har ett godkännande för genomförs i enlighet med skollagsregleringen och andra författningar (prop. 2021/22:157 s. 78).

Skolinspektionens bedömning

Ledningskretsen

Skolinspektionen bedömer att ledningskretsen för Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk förening består av styrelseledamöterna RT, ME, CH, DH, HN och PS.

Skolinspektionen konstaterar att det har skett flera förändringar i ledningskretsen under år 2025 och att huvudmannen inte har följt skollagens bestämmelse om att anmäla förändringar i ledningskretsen till Skolinspektionen senast en månad efter förändringen.

Ledningskretsen uppfyller inte kravet på insikt i skolförfattningarna

Skolinspektionen har att bedöma om ledningskretsen har insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten. Det har av utredningen i ärendet inte framkommit annat än att ledningskretsen genom erfarenhet eller på annat sätt förvärvat insikt i arbetsrätt, arbetsmiljörätt och de ekonomiska regelverk som gäller för den aktuella associationsformen.

När det gäller kunskap om skolförfattningar har huvudmannen bland annat anfört att ME, som är ledamot och legitimerad lärare har lång yrkeserfarenhet samt att rektorn och en lärarrepresentant som deltar vid styrelsemöten säkerställer tillgång till relevant kompetens och stöd.

Som framgår ovan bedömer Skolinspektionen att rektorn eller annan anställd inte ingår i ledningskretsen, då det inte framkommit några omständigheter som visar på att de har ett bestämmande inflytande.

Enligt Skolinspektionens mening innebär kravet på förvärvat insikt i skollagstiftningen att det finns en bred och djup kunskap i de författningar som gäller för varje aktuell skolform. Det krävs vidare att kunskap finns i de författningar som gäller för skolformen ur ett huvudmannaperspektiv och kunskaperna behöver vara uppdaterade och aktuella.

Insikt i skolförfattningarna kan förvärfvas genom erfarenhet, exempelvis genom att en person under en längre tid innehar en ledande position inom en skolverksamhet. En förutsättning för det är dock att det, genom personens sätt att bedriva verksamheten, framgår att personen har relevanta kunskaper och insikter samt att verksamheten inte genomsyras av brister.

I detta ärende bedömer Skolinspektionen att samtliga personer i ledningskretsen saknar utbildning, till exempel en rektorsutbildning, som kan ge tillräcklig insikt i skolförfattningarna. Skolinspektionen har också konstaterat allvarliga brister på flera centrala områden för verksamheten. Det gäller grundläggande krav i skolförfattningarna bland annat avseende lärare, elevhälsa, undervisningstid, särskilt stöd och frånvaro.

Skolinspektionen har i några fall konstaterat att brister har samband med bristande insikt i gällande bestämmelser. Detta gäller bestämmelser om lärare och om anställning av lärare, exempelvis har ledningskretsen inte kunskap om att endast den som har legitimation som lärare får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Huvudmannen har inte etablerat rutiner för att fullgöra skyldigheten att informera hemkommunen vid problematisk skolfrånvaro och Skolinspektionen kan inte tolka huvudmannens intervju svar på annat sätt än att de saknar kännedom om denna skyldighet. Skolinspektionen bedömer vidare huvudmannens svar, där det anges att anmälan av förändringar i ägar- och ledningskretsen uteblivit på grund av misstag eller bristande kännedom hos tidigare styrelseordförande, visar att huvudmannen saknar kännedom även om denna skyldighet.

Mot bakgrund av att det förekommer allvarliga brister i huvudmannens verksamhet och att brister är kopplade till ledningskretsens avsaknad av insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten bedömer Skolinspektionen att enbart omständigheterna att ME har en lång yrkeserfarenhet och att CE suttit mer än fem år i styrelsen inte är tillräckligt för att ME eller CE ska anses ha förvärvat insikt i skolförfattningarna. Skolinspektionen bedömer därför att ledningskretsen inte uppfyller skollagens krav på insikt i skolförfattningarna.

Huvudmannen har inte ekonomiska förutsättningar

Skolinspektionen bedömer att Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk Förening inte har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bära sina kostnader och att det ska finnas utrymme för nödvändiga investeringar.

Av utredningen framgår att huvudmannen inte bär sina kostnader, det vill säga att kostnaderna överstiger intäkterna och att verksamheten därmed redovisar en förlust. Huvudmannen har inte burit sina kostnader under de två senast avslutade räkenskapsåren, 2023 och 2024, och inte heller under innevarande räkenskapsår, perioden 1 januari 2025 till och med 31 juli 2025. Till följd av de redovisade förlusterna har huvudmannens tillgångar i snabb takt minskat och per den 31 december 2023 redovisade huvudmannen ett negativt eget kapital. De efterföljande årens redovisade förluster innebär att det redan negativa egna kapitalet har minskat ytterligare och är fortsatt negativt under både 2024 och 2025. De bundna medlemsinsatserna har därmed varit förbrukade sedan 2023. Ett negativt eget kapital innebär att huvudmannens skulder är större än dess tillgångar och att huvudmannen därmed saknar medel att hantera förluster såväl nu som framåt. Det framgår även att huvudmannens betalningsförmåga har försämrats till följd av de redovisade förlusterna då huvudmannen varit sen

med betalning av skatter och avgifter vid flera tillfällen under 2025. Huvudmannen har inte haft medel tillgängliga för att betala sina skatter och avgifter i tid då huvudmannen uppgett att skatterna betalats först när ersättningen från kommunerna erhållits.

Eftersom huvudmannens verksamhet är relativt liten innebär det att en variation i antalet inskrivna elever, även om det bara är ett fåtal, påverkar huvudmannens ekonomi i väsentlig omfattning. Det nu minskade elevantalet innebär att huvudmannen erhåller minskad ersättning från kommunerna vilket påverkar såväl intäkterna som det likvida utrymmet negativt. Skolinspektionen bedömer även att de redovisade förlusterna påverkat huvudmannens betalningsförmåga negativt på såväl kort som lång sikt varför det finns en inte obetydlig risk att huvudmannen hamnar på obestånd och försätts i konkurs.

Huvudmannens skriftliga redogörelse om förändringar i verksamheten för att minska kostnaderna för bland annat personal ändrar inte Skolinspektionens bedömning då det finns andra faktorer som också påverkar huvudmannens ekonomi. De minskade kostnaderna har inte fått fullt genomslag i verksamhetens ekonomi och bedöms även ha en begränsad effekt på grund av att huvudmannen samtidigt har ett minskat elevantal.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk Förening inte uppfyller skollagens krav om att en huvudman ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Huvudmannen har inte i övrigt förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen och bedöms inte längre lämplig som skolhuvudman

Skolinspektionen konstaterar ovan omfattande och allvarliga brister i verksamheten. Bristerna avser centrala områden för anordnandet av likvärdig utbildning.

Lagstiftaren framhåller i förarbetena att lärarens kompetens och den tid eleverna får i anspråk att tillägna sig kunskaper är de faktorer som är av högst betydelse för elevers kunskapsutveckling. För dessa områden finns bestämmelser om vem som får bedriva undervisning och om garanterad undervisningstid. Skolinspektionens tillsyn visar att skolan inte uppfyller sin skyldighet att så långt som möjligt säkerställa att undervisningen bedrivs av lärare med relevant utbildning. I stället används obehöriga lärare utan att förutsättningarna för undantag från behörighetskraven är uppfyllda.

Skolinspektionen kan i den aktuella utredningen konstatera att elever inte ges den garanterade undervisningstiden. Det är avgörande för elevernas möjligheter att tillägna sig goda kunskaper och att uppfylla de kriterier för

bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas att elever ges undervisning under ledning av lärare och sin garanterade undervisningstid. Att bestämmelserna följs är en förutsättning för den myndighetsutövning som skolor utövar genom betygssättning, så att elever på likvärdiga villkor ges rättvisande betyg som motsvarar elevernas faktiska kunskaper.

Elevhälsans arbete vid skolan är bristfälligt och nödvändig kompetens saknas i verksamheten, vilket medför att elevernas rätt till stöd inte säkerställs. Skolinspektionen bedömer också att det föreligger stora brister i arbetsgången med särskilt stöd och arbetet med att utreda orsaker till elevers frånvaro. Skolinspektionen bedömer att bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen.

Skolinspektionen konstaterar sammantaget att det föreligger allvarliga och omfattande brister inom flera områden som är centrala för elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen och även för att upprätthålla rättssäkerhet, likvärdighet och kvalitet. Skolinspektionen bedömer att bristerna vid skolan är sådana att de rubbar förutsättningarna för verksamheten på ett allvarligt sätt och att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Bristerna i arbetet med särskilt stöd och frånvaro har som vistats pågått under en längre tid. Även brister som avser elevhälsa har pågått under föregående läsår och det finns uppgifter som talar för att brister funnits under flera års tid. Det finns också brister som gäller anställning av lärare som förekommit flera år tillbaka i tiden. Huvudmannen har alltså, i centrala delar, inte följt gällande föreskrifter under en längre tid.

Huvudmannen har alltid det övergripande ansvaret för utbildningen, det vill säga ansvar för att utbildningen genomförs i enlighet med gällande bestämmelser. Huvudmannen ska systematiskt följa upp utbildningen och får inte förhålla sig passiv om den genom uppföljning eller på annat sätt upptäcker brister i verksamheten, utan måste vidta de åtgärder som behövs.

Skolinspektionens utredning visar att bristerna avseende elevhälsan har varit kända för huvudmannen som trots det inte vidtagit åtgärder för att säkerställa en fungerande elevhälsa. När Skolinspektionen i intervju med huvudmannen beskriver att det framkommit att många i personalen är osäkra kring hur en utredning om särskilt stöd genomförs och att det saknas skriftliga rutiner samt att skolpersonal inte erhållit något stöd från huvudmannen i detta arbete, uppger huvudmannens representant att hen samtalat med rektorn och biträdande rektorn om hur det går för eleverna och om behov av stöd, och att detta är det stöd som styrelsen i nuläget kan ge. Av intervju med huvudmannen framkommer att det bakåt i tiden inte

funnits ett aktivt arbete med skolfrånvaro. Skolinspektionen konstaterar att detta inte har föranlett några insatser från huvudmannens sida.

Huvudmannen låter obehörig och oerfaren personal ansvara för undervisningen utan att tillhandahålla stöd eller inskolning som skulle förbättra förutsättningarna för dessa personer att bedriva undervisning av god kvalitet. Därtill har den höga personalomsättningen, såväl inom skolverksamheten som bland styrelseledamöter i huvudmannens styrelse, medfört betydande svårigheter för huvudmannen att upprätthålla kontinuitet och säkerställa att skollagens krav efterlevs.

Skolinspektionen bedömer att bristerna i verksamheten har samband med brister i huvudmannaskapet. Huvudmannen tar inte det ansvar som följer av skollagen och godkännandet som huvudman för utbildningen. Huvudmannen fullgör inte sina skyldigheter i fråga om egenkontroll och brister i sin skyldighet att rätta till brister som framkommer i verksamheten. Att huvudmannen tar sitt ansvar är en grundläggande förutsättning i skolans styrsystem och för att säkerställa likvärdighet och kvalitet.

Då huvudmannen inte bär sina kostnader och saknar medel för framtida förluster samtidigt som elevunderlaget minskar bedömer Skolinspektionen att det inte finns ekonomiskt utrymme att vidta nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med de brister som konstaterats i detta beslut.

Sammanfattningsvis föreligger allvarliga och omfattande brister i verksamheten som pågått under lång tid och som innebär att huvudmannen i grundläggande delar inte följer de föreskrifter som gäller för verksamheten. Skolinspektionen bedömer vidare att huvudmannen inte heller har förutsättningar att följa gällande föreskrifter, dels på grund av brister i huvudmannaskapet, dels på grund av att de bristande ekonomiska förutsättningarna medför att huvudmannen saknar ekonomiskt utrymme för nödvändiga åtgärder för att rätta till brister i verksamheten.

Vid lämplighetsbedömningen beaktar myndigheten de allvarliga och omfattande brister som konstaterats vid tillsynen av verksamheten samt huvudmannens bristande förmåga att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten. I underlag som inhämtats från andra myndigheter har inte framkommit några omständigheter som talar för att företrädarna för huvudmannen inte uppfyller kravet på lämplighet. Skolinspektionens utredning ger inte tillräckligt stöd för att de fysiska företrädarna för huvudmannen var för sig ska bedömas som olämpliga. Flera av företrädarna har suttit i styrelsen en förhållandevis kort tid. Skolinspektionen konstaterar att bristerna i verksamheten och i huvudmannaskapet har pågått under en längre tid samt att det vid flera tillfällen har skett byten av styrelseledamöter. Vid en helhetsbedömning

finner myndigheten att huvudmannen, den juridiska personen, inte längre är lämplig som skolhuvudman.

Återkallelse

Enligt 26 kap. 14 § skollagen får ett godkännande för en enskild huvudman inom skolväsendet återkallas om den enskilde inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande enligt 2 kap. 5 § andra och tredje styckena skollagen.

Av 26 kap. 16 § skollagen framgår att Skolinspektionen får besluta att ett beslut om återkallelse ska gälla trots att det inte har vunnit laga kraft.

I förarbeten till 26 kap. 14 § skollagen anges att det är angeläget att tillsynsmyndigheterna kan ingripa innan bristande ekonomiska förutsättningar eller bristande lämplighet har hunnit drabba elever eller brukare (prop. 2017/18:158 s. 53). Bestämmelsen främst avsedd att användas om huvudmannen saknar rättslig eller faktisk möjlighet att åtgärda de brister som aktualiserat frågan om återkallelse av godkännandet, och därmed saknar förutsättningar att följa ett föreläggande. Huvudmannen kan t.ex. sakna förutsättningar att följa ett föreläggande om denne är försatt i konkurs eller uppvisar kraftigt vikande ekonomiska förutsättningar och inte har någon möjlighet att avhjälpa bristen (prop. 2017/18:158 s. 125).

Skolinspektionen bedömer, som framgått ovan, att huvudmannen inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande. Det vill säga att huvudmannen inte uppfyller kravet på insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten (2 kap. 5 § andra stycket 1 skollagen), inte har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten (2 kap. 5 § andra stycket 2 skollagen), inte uppfyller villkoret att i övrigt ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen (2 kap. 5 § andra stycket 3 skollagen) och att huvudmannen inte längre bedöms vara lämplig (2 kap. 5 § tredje stycket skollagen).

Vid tillsynen av verksamheten har Skolinspektionen konstaterat omfattande och allvarliga brister som i sig är sådana att de rubbar förutsättningarna för verksamheten på ett allvarligt sätt och därmed utgör ett allvarligt missförhållande. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen uppvisar kraftigt försämrade ekonomiska förutsättningar och, med beaktande av bristerna i verksamheten, inte har ekonomiskt utrymme att avhjälpa bristerna utan att hamna på obestånd och försättas i konkurs eller omedelbar risk för att sättas i konkurs. Vidare har huvudmannen, den juridiska personen, bedömts olämplig att bedriva skolverksamhet. Utifrån dessa omständigheter samt att missförhållandena är av sådan art och omfattning som konstaterats i beslutet bedömer Skolinspektionen att bristerna inte kan läkas och att huvudmannen alltså saknar förutsättningar

att följa ett föreläggande. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att det finns skäl att återkalla huvudmannens godkännanden utan föregående föreläggande.

Ett återkallande av huvudmannens godkännande att bedriva verksamhet är ett ingripande beslut som påverkar de elever som går på skolan. Ett sådant beslut medför att eleverna måste byta skola. När en skola tvingas stänga ansvarar alltid elevernas hemkommuner för att eleverna får sin skolgång vid en annan skola. Det är angeläget att eleverna får sin rätt till en likvärdig utbildning av god kvalitet tillgodosedd. Skolinspektionen bedömer att de skäl som finns för återkallelse väger tyngre än de negativa konsekvenser beslutet kan få för eleverna i verksamheten.

Skolinspektionen bedömer vidare, med hänsyn till bristernas allvarliga art och omfattning samt de konsekvenser bristerna får för elever på skolan, att ett beslut om återkallelse är proportionerligt. Godkännandena för Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk förening att bedriva skolverksamhet ska därför återkallas.

Ändring av tidigare beslut om föreläggande

Genom detta beslut ändrar Skolinspektionen enligt 37 § första stycket förvaltningslagen (2017:900) myndighetens beslut om föreläggande den 30 april 2025 på så sätt att föreläggandet upphävs. Skälet för detta är att det har tillkommit nya omständigheter som medför att myndigheten bedömer att huvudmannen saknar förutsättningar att följa ett föreläggande, såsom redogörs för ovan. Skolinspektionen bedömer att förhållandena har ändrats på ett så avgörande sätt att föreläggandet blivit verkningslöst (jfr prop. 2016/17:180 s. 229) och att det ska ersättas av förevarande beslut om återkallelse.

Verkställighet

När det gäller frågan om när beslutet om återkallelse ska gälla gör Skolinspektionen följande överväganden. Med hänsyn till de konsekvenser som den bristande lämpligheten medför är det inte lämpligt att verksamheten får fortsätta i avvaktan på att beslutet ska vinna laga kraft. Att låta verksamheten fortsätta under en kortare tid ger förutsättningar för huvudmannen att avsluta verksamheten på ett ordnat sätt och för berörda kommuner att anordna fortsatt skolgång så bra som möjligt för eleverna. Detta är det alternativ som Skolinspektionen anser medför minst risk för negativa konsekvenser för eleverna, och som bedöms vara barnets bästa i det här fallet.

Skolinspektionen förordnar därför att beslutet ska gälla från och med den 8 januari 2026.

2025-12-11

X Johannes Behndig

Föredragande

Signerat av: Johannes Behndig

2025-12-11

X Agneta Broberg

Regionchef

Signerat av: Agneta Broberg

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Andreas Näslund, regionjuristen Linnéa Lundberg och ekonomerna Hanna Abrahamsson samt Lina Håkansson medverkat.

Kopia till:

Sollefteå kommun och Skolverket

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå, Besök: Nygatan 18-20 eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.